Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Shakespeare, William.; omsat af Kaj Munk.
Titel | Title:	Shakespeares Hamlet
Alternativ titel | Alternative title:	Hamlet.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kbh. : Nyt Nordisk Forlag. Arnold Busck, 1938
Fysiske størrelse | Physical extent:	90 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130011107436

SHAKESPEARES

HAMLET

OMSAT AF KAJ MUNK

HAMLET

1939.1651

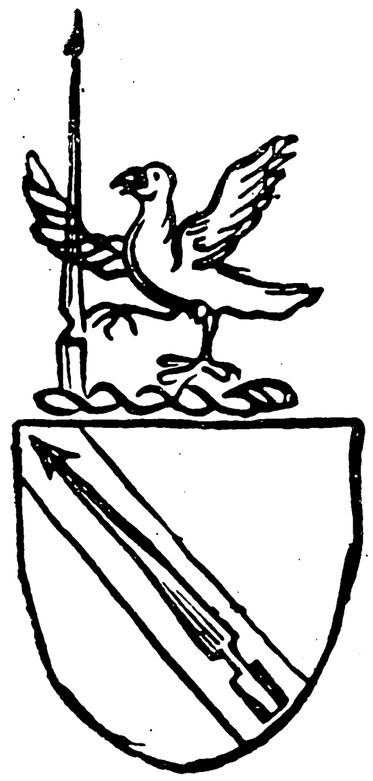

SHAKESPEARES

HAMLET

OMSAT AF KAJ MUNK

ALLE RETTIGHEDER FORBEHOLDES

NYT NORDISK FORLAG · ARNOLD BUSCK
KØBENHAVN · MCMXXXVIII

Til Betty Nansen

med et Leve Shakespeare!

TRYKT I A. RASMUSSENS BOGTRYKKERI
RINGKJØBING

VIGNETTER REPRODUCERET
EFTER I. C. G. FRITZSCH' TEGNINGER I „DER MESSIAS"
UDKOMMET 1751

OMSLAGET TEGNET AF H. FABER ROMLUND

COPYRIGHT BY KAJ MUNK

Til at skrive Stykket om Student Hamlet, Prins af Danmark, er ingen i hele Verden nærmere end jeg. Men nu havde Shakespeare gjort det, og hvad saa?

Ja, saa tog jeg da Mesterens Mesterværk for mig og skrev Stykket, saadan som det var blevet, hvis jeg havde været Shakespeare.

Samuel Johnson sagde om den store Britte, at han var ikke for een Tid, men for alle Tider. Denne Hamletudgave er kun for vor Tid. Hvad den har tabt i Evighed (men hvorfor græde? vi har jo stadig den evige, som altsaa ogsaa er for vor Tid!), har den vundet i aktuel Kraft.

Velmenende og ildemenende Hysterikere ilede Shakespeare til Undsætning, da Betty Nansen og jeg i 1935 »profanerede« ham. Men jeg kan hilse dem fra ham og sige dem, at de kan godt være rolige, han skal nok selv klare sig. Det sagde han mig sidst, vi var sammen, med Englænderens høflige Smil. For vi omgaas en Smule. Fru Nansen og jeg er nemlig lidt i Familie med ham, mens de andre — — —

Kaj Munk

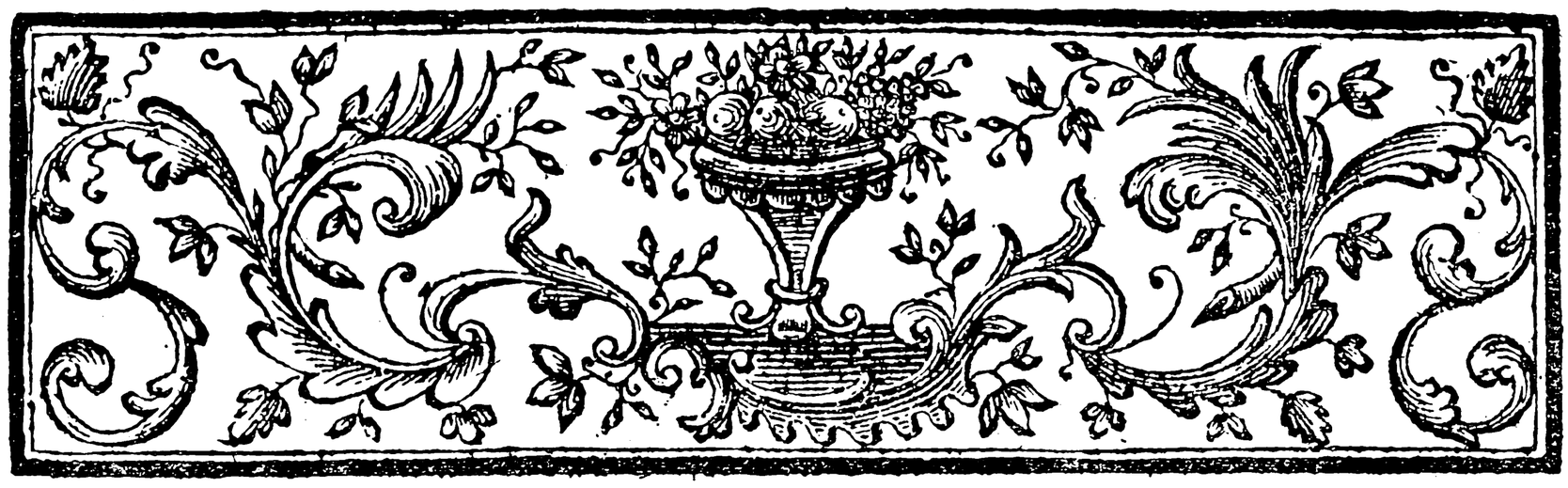

I.

En Slotspark ved Helsingør. To Tjenere bærer Kaffe ned til et Bord ved Sundet.

FØRSTE TJENER Har du set Folkebladet i Dag?

ANDEN TJENER Jeg?

FØRSTE Hm?

ANDEN Det faldt ind ad Sprækken i Morges, og jeg trak en Handske paa og bar det ind til Ministeren.

FØRSTE Jeg mener, har du kigget i det?

ANDEN Jeg?

FØRSTE Hm?

ANDEN Kigger aldrig i Toiletpapir.

FØRSTE Hov hov! Stig ned fra det høje, Hr. Graaspurv. Der staar meget godt i Folkebladet. For Eksempel hele den Lovtale, Ministeren holdt i Gaar, ved Folketingets Hjemsendelse, over sin Bror.

ANDEN Naa, har han nu lovet ham igen! Imens han levede . . . men det er det, jeg altid har sagt: den bedste Kvalifikation, man kan eje, er at være

død. — At Folkebladet vover at kommer her i Huset.

FØRSTE Naa, naa, naa! Herregud!

ANDEN Folkebladet! den Mideost, det Stykke Spansk-grønt, den — det Udblæsningsrør. Det var den, der kvalte Godsejeren med sine giftige Dunster!

FØRSTE Du er jo dillet, bevidst dillet! Det var vel ikke Folkebladet, der kæntrede Godsejerens Kajak!

ANDEN Naa, ikke det! Men min Mund er lukket. Vil du bare sige mig: hvis ikke disse beskidte Artikler ... Godsejeren, der var Hæderligheden selv — disse Antydninger, disse stinkende Mistænkeliggørelser — — I gamle Dage myrdede man med Sværdet; nu myrder man med *Gift*. Hamlet er kommet ned fra Slottet, uden at de bemærker ham, han standser et Øjeblik og lytter til dem, gaar saa atter. Og hvem var saa Ophavsmanden til Smædeskriveriet? ham dækker Bladet, javist. Men det vil jeg sige dig, kommer det frem engang, saa kunde jeg have Lyst til at dræbe, ligesom de gør i Filmene.

FØRSTE Ja, han var en god Mand, Godsejeren; det er sikkert og vist; men naar det nu skulde være saadan, at han druknede, sikke saa et Held, at han havde en Bror til at afløse sig, som ogsaa er god.

ANDEN Er det Hr. Claus Claudius, du kalder »ogsaa god«? Ved du, det første, han foretog sig var at lægge Skat paa Fagforeningerne, ogsaa Tjenernes? Hvad siger du om hans ulovlige Forbud

mod Strejker, denne Arbejderfører? hvad siger du om hans latterlige Uniformsforbud, denne Frihedsven? hvad siger du om —?

FØRSTE Tror du kanske, det bliver bedre, om ham Fortinbras ovre i Jylland —?

ANDEN Det ved jeg ikke. Men det ved jeg: skal vi have Diktatur, vil vi min Salighed ogsaa have en Diktator og ikke en udkogt Rødbede. Ved du, at Arbejdsløsheden steg i sidste Uge med 5000 nu midt i den gode Sommer? Og ved du, at hele Landet damper af Overprioriteter og Urentabilitet og syg Valuta og falske Vexler og Svindel og Krak og Fanden og hans Oliesmøring? Ja, saa vidt er det gaaet, saa langt ned er vi sunket, at der her paa Hammelhede Gods ved Helsingør holdes en Tjener, der sætter Madeiraglas paa Bordet til Likør. Skift om!

FØRSTE Jamen —

ANDEN Skift om, Hr. Brugsforeningskommis!

STATSMINISTER CLAUS CLAUSEN ind med et Selskab af Udvalgte, vi nævner i Flæng: hans Hustru *Fru Gertrud* og hendes Søn *Hamlet,* hendes Godsforvalter, Folketingets Formand *Hr. Polonius* med Søn *Laertes* og Datter *Ofelia* o. m. fl. Ja, mine Damer og Herrer, Deres Opmærksomhed har rørt min Hustru og mig dybt. Jeg tør sige, at han, som vore Tanker i Dag atter og atter gaar til, var mig ikke mindre kær som Bror, end han var min Gertrud kær som Husbond, ja, jeg kan tilføje, det var i den dybe Sorg efter den pludselige Ulykke, at vi to mødtes, dybest set. Vi fejrer denne Højtid

med et Øje vædet af Smertensgraad og et Øje blankt af Glædestaarer. Hvad angaar det tunge Ansvar for Staten, som Tinget flyttede fra den Bortgangnes Skuldre over paa mine, er det mig ogsaa der en Lykke at vide, at du, min Hustru, staar ved min Side paa samme Maade, som du stod ved min Brors. Baade min Hustru og jeg takker Dem for Deres Vennesind, mine Damer og Herrer, saadan som det gav sig Udtryk, da Ulykken slog os i Støvet, og nu igen, da vi rejser os efter Slaget og prøver at tage Pligterne og leve Livet videre, som det jo kræves af os Mennesker. Tak! De drikker. Ja, Hr. Polonius, til Dem som Tingets Formand retter jeg en særlig Tak. For Resten har jeg den Glæde, min kære Godsforvalter at kunne stille Deres Søn i Udsigt — — —

LAERTES Nej, det er ikke sandt vel, Hr. Minister?

CLAUDIUS Jo, Laertes, det er lykkedes mig at faa sikret Dem Pariserstipendiet foreløbig for 2 Aar.

LAERTES Aa, Tusind Tak. Jeg har alting parat. Hvis jeg rejser i Aften, kan jeg naa den store Kunstudstilling, inden den slutter. Tilgiv, Hr. Minister, er det meget uhøfligt at bryde op?

CLAUDIUS Naar Kunstens Muse kalder, var det uhøfligt at blive siddende.

LAERTES Tak! Tusind Tak! — Jeg stikker lige herover igen og siger Farvel. Ud.

POLONIUS Det skal vi sandelig ikke glemme Statsministeren — hverken jeg eller — Partiet.

CLAUDIUS Ja, vi faar Brug for Enigheden i den nærmeste vanskelige Tid. Det Sprog, den unge sønderjydske Fusentast Fortinbras fører paa sine Nazistmøder rundt om i Provinsen, maner alle sunde Kræfter i vort Folk til ubrødeligt Sammenhold om alle gode, gamle Idealer. Skal vi ikke hædre den Dødes Minde ved en Skaal for alt det, han troede paa og virkede for: for Folkevilje, for Frihed, for Fred. De drikker. Du glemmer at drikke, Brorsøn, eller nu, jeg er gift med din Mor: Søn!

HAMLET for sig selv. Gift, sagde han! Gift!

CLAUDIUS Og vil vore Gæster se sig lidt om i Haven, saa — — Maaske De, Hr. Godsforvalter?

POLONIUS Med største Fornøjelse. De ud.

FRU GERTRUD Du har endnu slet ikke sagt os Tillykke. Smag paa Vinen, du.

HAMLET Kan ikke drikke. Alt flydende er jo Vand.

FRU GERTRUD Minder saa dine Taarer dig ikke ogsaa om Vand? Det kan ikke nytte, min Dreng! Nu endte din Far paa den Maade. En eller anden Død er jo os alle viss.

HAMLET Ja, det er sandt. Det er fælles Lod.

CLAUDIUS Din Troskab mod Sorgen gør dit Hjerte Ære, min Ven. Men betænk, din Far har ogsaa mistet sin Far engang og han igen sin. Det er smukt at sørge, men ikke at blive ved. — At ruge over Døden bestandig er en Bespottelse af Livet; det er unyttigt og ulogisk. Vor Fornuft prædiker jo over alle Tiders Lig ud fra den Tekst: Det maa

saa være. Ja, det er en Forbrydelse mod Forsynet, mod den Døde, mod Naturen ikke at ville forsone sig med Døden. Min kære Dreng, du ved, din Far haabede af dig, at du skulde løfte Arven efter ham; det haaber jeg ogsaa, du med dine Evner med Tiden vil drive det til. Derfor: tag fat, dygtiggør dig, begrav din Sorg i Arbejde og Studier. Hvad angaar det Ophold i Berlin, du før har slaaet paa, saa — æh!

FRU GERTRUD Ja, det er vi ikke glade ved i Øjeblikket, saadan som du har det, og som Berlin har det.

HAMLET Men hvorfor ikke? Du siger: dygtiggør dig til Statsmand. Hvorfor saa ikke tage ned og studere Nazismen?

CLAUDIUS Senere, min kære, senere!

FRU GERTRUD Gør nu ikke din Mor imod, Hamlet. Jeg beder dig. Har jeg ikke haft Sorger nok dette sidste Aar?

HAMLET Ja ja, som du vil da! Som I vil da!

CLAUDIUS Det var et sønnekærligt Svar.

FRU GERTRUD Tak, Hamlet.

CLAUDIUS Vore Gæster, Gertrud. Kom! De ud.

HAMLET alene. Aah, var jeg skabt af Sne og kunde tø bort! Hvad er der gemt i Kroppen hos os et eller andet Sted, som holder os fra Selvmord? Saa føj da for en Verden, vi lever i — en Have af ene Ukrudt! Min Far, saa fin og klog en Mand og øm mod Mor, saa næppe en Vind fik Lov at røre hendes Ansigt! Og hun selv, der hang ved ham

— fulgte ham til Graven saa opløst af Graad som han selv af Vand — — — og saa gift med denne Bandit, hans Bror, der ikke ligner ham mer end jeg Herkules, gift med ham, før de Sko var gamle, hvori hun fulgte Far til Graven — aah, Svaghed, dit Navn er Kvinde. Min Gud, min Gud, hvorfor dør man ikke af Sorg?

HORATIO ind Hamlet!

HAMLET Horatio! Dig!

HORATIO Et Stykke af ham, ja.

HAMLET Men kære? Her — og ikke i Berlin?

HORATIO Jeg er skulket fra Universitetet, du.

HAMLET Du skulke?! Hnej!

HORATIO Dine Breve har kaldt mig hjem.

HAMLET Mine Breve?

HORATIO Dem, du ikke skrev. De gjorde mig længselsfuld — urolig. Din Fars Død gik alle os Danske i Berlin til Hjerte, mig, mest fordi han var din Far, de andre, fordi han stod for alle som den eneste friske Pille i det raadne Bolværk mod den ny Tids Springflod — endelig for engangs Skyld: en Dansker af Format.

HAMLET Sandt, Horatio. Tag ham i alt: han var en Mand!

HORATIO Jeg vilde have været hjem allerede dengang til hans Begravelse . . .

HAMLET Og skyndte dig. Og naaede hjem til min Mors Bryllup.

HORATIO Ja, det er gaaet hurtigt.

HAMLET Krisetider. Saa maa man spare. Stegen fra Begravelsen kom opvarmet ind til Brylluppet. Smukt Foregangstræk hos den nye Statsminister. Aah Gud, jeg brækker mig.

HORATIO Hamlet, Hamlet, ved du — —

HAMLET Hvad ved jeg?

HORATIO Fortæl mig, hvordan gik det til med din Fars Død?

HAMLET Ja, hvordan gik det til? De pinte Livet af min muntre og straalende Far. Far havde just faaet sin store Socialforsorg fra Haanden og kastede sig ind i Kreditlovgivningen. Da kom Landbobankens enorme Krak. Fuldstændig bag paa alle med Helmers Revolverskud. Paa een Nat havde Far sine Forslag færdige, at Staten overtog Banken. Men om Morgenen mødte han Modstand i Tinget, en Modstand, der spidsede sig til i Ondskab de følgende Dage. Far lo af det straks, men saa kom det frem, at Far havde Penge staaende i Landbobanken — nogle fattige Tusinde — Arv efter Tante Augusta — Far havde glemt dem, det var Farbror Claus, der husked ham paa dem. Saa skrev Pressen — alt det, du kan tænke dig.

HORATIO Til Helved med Pressen!

HAMLET Til Helved med Pressen. ja. Den Æreskænder, der løber med Sladderens Ildskuffe, den Marodør, der plyndrer selv de Døde for deres Hemmeligheder for at gøre dem i Penge, den Skøge,

der hidser og pirrer Folk og sælger sig daglig til dem, den har smittet med sine Skandalers Udslet og sine Sensationers Perversitet. Har Hitler forbudt den?

HORATIO Han har ensrettet den. Og Bladene dør.

HAMLET Det er godt, det er godt. Jo færre Aviser, des mere Sundhed i Folket. De drev Far i Døden; den Dag da Folkebladets Leder begyndte med: Vi vil ikke sige, at der foreligger en Situation som Justitsminister Albertis — — — Aah, kunde jeg blive Diktator i Danmark og stoppe alle de Sprøjter! — den Dag fandt vi Fars Kajak!

HORATIO Du tror da ikke, at — nej —!

HAMLET Jeg tror, Far er kæntret paa Sundet, og fortvivlet, som han var af den Maaneds Kampagne, har han hverken haft Kræfter eller Livsmod til at naa ind, han, der ellers kunde svømme som en Delphin.

HORATIO Jeg har set din Far.

HAMLET Set ham? — Ja!

HORATIO For nylig?

HAMLET For nylig? Hvad Vrøvl?

HORATIO I Studiekredsen for psykisk Forskning sad vi sidste Onsdag Nat — —

HAMLET Horatio, forskaan mig for — tilgiv: det Nonsens.

HORATIO Du maa høre mig, Hamlet. Det er derfor, jeg er rejst hjem. Vi havde et meget dygtigt Me-

dium, eller dueligt, vil jeg hellere sige. Men ingen Aander meldte sig. Da skete det lidt over Midnat, at der pludselig foran mig stod en Skikkelse — — —

HAMLET I sidder i Mørke?

HORATIO Vi har altid et rødt Lys tændt. Jeg saa ham saa tydeligt, som jeg ser dig her, nu da Mørket begynder at falde.

HAMLET Hvad Tøj? Ligklæder?

HORATIO Brunt Olietøj var det.

HAMLET Brunt Olietøj siger du! Just det, han var i, da . . . Fortæl! Hvad mer? . . . Hans Ansigt?

HORATIO Sørgmodigt. Ligblegt. Hans Øjne vidtaabne stirrende stift paa mig.

HAMLET Og Skægget? Graat?

HORATIO Kulsort. Med hvide Traade i.

HAMLET Og Stemmen?

HORATIO Han talte ikke.

HAMLET Han talte ikke.

HORATIO Han stod der vel saa længe, som man er om at tælle til 100. Saa svandt han.

HAMLET Og havde ikke talt? Kom ikke tiere?

HORATIO Ingen af Delene. Men siden kom der andre.

HAMLET Andre — — Aander?

HORATIO Ja, vi fortsatte et Par Timer endnu. Og disse Aander — ja, det er det, der har fyldt mig med saa grænseløs en Uro, jeg maatte til dig . . .

HAMLET Skynd dig! Disse Aander?

HORATIO — — — var alle af — ja, af Myrdede.

HAMLET Af Myrd . . . Du siger, alle, der . . .

HORATIO Tys! Nogen kommer.

HAMLET Her! Denne Vej! Fortæl mig saa, Horatio, saa du, om — — — De ud.

LAERTES ind. Ofelia! Ofelia!

OFELIA ind. Ja.

LAERTES Du følger mig til Toget, hvad?

OFELIA Gerne. Saa skal jeg bare i en anden Kjole.

LAERTES Nej, ikke for min Skyld. Bliv saa hellere her. Bare lov mig, du vil skrive rigtig flittig. Husk, jeg har jo ikke nogen anden Kærest end dig.

OFELIA Det faar du nok, skal du se. Men lad mig nu flyve ned og skifte Ham.

LAERTES Skifte Ham — jeg saa dig hellere skifte Hamlet —

OFELIA Hvad er det dog, du siger?

LAERTES Du maa godt blive vred, naar bare du gør, som jeg siger. I er saa unge, begge to, baade du og Hamlet. Og Martsviolen tror jo nok, den skal staa og blomstre hele Sommeren, men dør dog i April. Jeg mener, I bliver ældre. Saa kommer der andre Hensyn til end Hjertets.

OFELIA Ikke for alle.

LAERTES Vent og se. Hans Fars Godsforvalters Datter, mere bliver du aldrig for ham.

OFELIA Hvad gør saa det? I vor Tid!

LAERTES Vor Tid er kun en Brøk af Tiden, Ofelia, og paa Brøker er der ingen væsentlig Forskel. Se, hvad Postyr der stadig staar, naar en kgl. »ægter« en borgerlig. Hvad siger Bonden, naar hans Datter »tager« hans Fodermester. Og saa hun? naar hun sidder og trækker i Kopatterne, drømmer hun nok om Klavertangenterne hjemme i Fars Storstue. Ach, du lieber Augustin, alles ist weg, weg, weg. Den Slægt, Hamlet er af, den Stilling, han uddannes til — han skal have en Dame, der kan bruse og præsentere og ikke en lille yndig Markurt med Dugg paa som du.

OFELIA Det har jeg ogsaa tit tænkt paa, at jeg ikke er god nok til ham.

LAERTES Sludder! til ham — denne Fyr, der ved alting om ingenting, kan alt og udretter intet. Hold dig fra ham, jeg raader dig, jeg beder dig. Den Pige, som giver alting bort, beholder bare sin Fattigdom. Vor Tids fine Opfindelse: Kammeratægteskabet — — — ja, naar Manden først har faaet Kammeraten, kan Fanden faa Ægteskabet. Men ingen Tider har forandret, at den Dag et Karlfolk vil gifte sig, ved han intet bedre Rim paa Mand end Mø.

OFELIA Skam dig, Laertes. Kan du tro, at Hamlet tænker paa —

LAERTES Lille du, vent og se. Det kan ske, at en Durik kan kurre forgæves saalænge, at den bliver en Høg. Men mens du venter, saa vent med For-

stand. Den forsigtigste Pige er uforsigtig nok, om det saa kun er Maanen, hun blotter sin Skønhed for. Og husk, Ofelia, ungt Blod har sin største Fare i sig selv.

OFELIA — Tak for de gode Raad, min gamle Bror. Glem ikke i Paris at følge dem selv.

LAERTES — Jeg prøver det ærligt, det maa du tro. Har jeg gjort dig vred, Ofelia?

OFELIA — Ked af det, ikke vred. Men jeg forstaar jo nok, at — —

LAERTES — — at jeg siger det, for at min lille Søster ikke skal slippe i nogen Fortræd. For skulde *det* ske, da kommer hendes Bror hjem med et Lyn i Lommen. Og saa Gud naade den Slyngel, som — —

POLONIUS — ind. Men Børn da, staar I her og spilder Tiden med at snakke! Tror du, Ekspressen spørger sig for, om Hr. Laertes er ankommen? Se nu at komme afsted, Herregud dog, naar du endelig *vil* afsted.

LAERTES — Nu ikke nervøs, Far! Jeg naar det nok.

POLONIUS — Bilen tuder dog uden for Laagen derhjemme, hører jeg. Lev vel dernede, min Dreng; se dig godt for, hvem du vælger til Omgang, vær vennesæl, men ikke Ven med alle og enhver. Ræk ikke en uprøvet Kammerat Haanden, men vær tro mod den, du har lært at stole paa!

LAERTES — Det skal jeg prøve, Far.

POLONIUS — Godt, godt, Laertes. Og undgaa Strid, men har du den, saa før den, saa din Modstander lærer

at frygte dig. Laan villigt enhver dit Øre, men kun faa din Stemme og ingen dine Penge, og tag ikke selv paa Kredit; for det sløver Sparsommelighedens Ægg, og at laane ud betyder Penge mistet og Vennen med. Men Herregud, hvad staar du og venter paa?

LAERTES — At Far skal faa snakket færdigt.

POLONIUS — Er det noget at vente paa? Jeg siger jo aldrig et Ord, staar bare og tripper og venter paa, du skal gaa. Men husk frem for alt (det Raad gav min Far mig, og det har jeg lagt mig paa Sinde, selv om jeg ikke har fulgt det — altid da) — at være sanddru mod dig selv, saa kan du ikke være falsk mod andre. Saa Gud velsigne dig, min egen Dreng!

LAERTES — Tak, Far, Tak! Og Levvel! Farvel, Ofelia, tænk over, hvad vi har snakket om! Levvel! Paa Gensyn, begge to, paa Gensyn!

OFELIA — Lykke paa Rejsen, Laertes! Hils Paris!

LAERTES — Paa Gensyn! Paa Gensyn! Ud.

POLONIUS — Huf! det begynder at blæse. Træerne er her endnu.

OFELIA — Træerne! Ja?

POLONIUS — Ellers synes jeg ikke, her er meget tilbage mer. — Lad os gaa op — Hvad var det, han sagde? Snakket om? Hvad har I snakket om?

OFELIA — Om ingenting. Det var bare om, ja, lidt om Hamlet, Far.

POLONIUS Sig mig engang, min Pige, hvorvidt er det kommet med dig og Godsejerens Søn?

OFELIA Han har — ja, altsaa — —

POLONIUS For Gud i Himlens Skyld, hvad har han?

OFELIA Ja, altsaa friet til mig.

POLONIUS Friet? hm!

OFELIA Skal du nu ogsaa til at sige Hm? Hamlet elsker mig, kan I da ikke forstaa det, han baade elsker mig og har friet til mig. Er det ikke nok? Hvad vil I mer?

POLONIUS Friet? Vil det sige saadan direkte lovet?

OFELIA Han har forsikret — — —

POLONIUS Forsikringer, ja. Bilfælder. Kør Vognen rask ind i dem; saa ender det i Grøften. Naar Hjertet koger, staar Dampen ud af Munden. Hvad har den, der lod sig nøje med *det,* naar Hjertet igen gaar af Kog? Luft. Disse Løfter! Tændstikker, Fut, Flamme, brændt ud, og de, der troede paa deres Lys og Varme, Fut, av, brændt af.

OFELIA Hvorfor gør I mig ulykkelig, begge to, baade du og Laertes?

POLONIUS For at spare dig for Ulykken, lille Pige. Husk, at en Mand kan røre sig i et længere Tøjr, end en Pige kan. Hvis han virkelig mener noget med det — det var jo en Lykke for dig som for mig. Men vær ikke hans Hund, som kommer for første Fløjt; den ender blot med at faa Spark. Prøv at afvise ham en Tid, lille Ofelia! Elsker han dig

virkelig — I er jo begge unge, ingenting haster, vent og se.

OFELIA Som min Far og min Bror raader mig — andet har jeg aldrig været vant til at gøre. Men jeg elsker ham jo!

POLONIUS Des bedre er det at vente med at vise ham det. Des mer vil han elske dig, naar den Tid kommer. Det bliver Uvejr. Lad os gaa ind. De ind.

HAMLET ind med Horatio. Jeg tror dig ikke, Horatio. Men du har ved din Fortælling revet alle mine Nerver op. Og ikke blot mine. Ogsaa Naturens, lader det til. Angst og Anelse bruser i mig, som Bølgerne koger i Sundet nu. Hørte du noget?

HORATIO Jeg tror, en Haglbyge nærmer sig. Nej, hvad er det?

HAMLET Skraalet oppe paa Slottet. Du kan tro, han sidder deroppe nu, Statsministeren, allerede rød i Kinderne og tinnet i Øjnene — jeg hader det Tafleri i Landet, som gør os til Fabel for andre Folk; i Stedet for Danskere kaldes vi Drankere. En Brændevinsslurk kaldes bare en Aalborg. Med Høns og Køer besejrer vi England nu. Flæsket er Danskens Vej til Ros og Magt. Og mens vore Svin er blevet forædlet, er vi selv blevet forædt. — — — Myrdet, siger du. Men det er jo umuligt, Horatio. Ene var Far roet til Søs den Dag. Man myrder jo heller ikke længere, i hvert Fald ikke, saa man kan rammes for det. Men hvem er den Slyngel, der satte i Bladene,

at Far havde Aktier i Landbobanken og gav det den Form, at — — —

HORATIO Gud i Himlen, der!

HAMLET Hvad er der? Hvad ser du?

HORATIO Derhenne! Der, hvor du sagde før, hans Lig kom drivende ind.

HAMLET Hvad er det, vi ser? Hvem er det derude? Det er jo umuligt. Et Menneske kan ikke gaa paa Vand. Det kan ikke være. Hvem er du? Svar!

HORATIO Vinker det ad dig?

HAMLET Ja, Far, ja, jeg kommer.

HORATIO Du bliver.

HAMLET Slip!

HORATIO Vær rolig! Saml dig! Vi er gale begge to, vi smitter hinanden, lad os hjælpes med at komme til vor Fornuft.

HAMLET Ser du da ikke, hvordan han vinker og peger paa Stedet, hvor han drev ind. Der maa jeg hen. Slip mig, eller jeg . . . Ud.

HORATIO Hamlet, hør mig da. Hamlet, stands! Efter ham. Man hører ham kalde langs Kysten: Hamlet! Hamlet Vender tilbage. Jeg maa hente Hjælp. Op mod Slottet. Det hagler og lyner stærkt. Fra Slottet lyder Musik og Latter.

HAMLET Jeg orker ikke længere. Hvor vil du have mig hen?

DEN DØDE Hør mig.

HAMLET Jeg hører dig.

DEN DØDE

Han sagde, Biskoppen, der kasted Jord paa
mit Støv: jeg var hos Gud nu; han tog fejl.
Frem for den Hellige tør ingen træde,
før Kødets Smuds er udbrændt af hans Sjæl.
Tungt lider jeg da nu i Skærsildsbaalet
for min og for min Slægts Synd. Men, min Hamlet,
min Søn, hvis du har haft din Fader kær — — —

HAMLET

Aah Gud, aah Gud!

DEN DØDE

Min Bror, der tog min Plads
i Tinget og paa Lejet, — styrt ham, Hamlet!
thi ved du vel hvordan?

HAMLET

Jeg aner det.
Men sig det, saa jeg vingesnar som Attraa,
som Bøn kan flyve til den Daad, du kræver.

DEN DØDE

Godt, du er villig. Dorskere du var
end selv den fede Tang, der døsig raadner
langs Glemselsflodens Skvulp i Dødninghaven,
om dette ikke rørte dig. Saa vid da:
hvad han har vundet ved min Død, det vandt han
ved Brodermord.

HAMLET

Ti! Ti! Jeg tror dig ikke.
Selv Mand med Muld i Mund maa heller lyve,
end denne Rædsel være sand.

DEN DØDE

Søn! hør mig!
I al min travle Glæde over Livet,
mit Hjem, min Gerning, agtede jeg ikke,
hvordan han under Brodersmilets Aske

gemte Misundelsens svovlgule Giftglød,
forstod det først, den Dag da han i Tinget
talte min Plan imod, undskyldende,
med Ord paa Skruer og en Røst, hvis Had
Aars prøvet Evne til Forstillelse
dog ikke længer mægtede at dølge.
Den næste Dag kom Bladenes gemene,
falske Beskyldning mod mig, denne Løgnspil,
som traf mig dybest, just fordi jeg vidste,
fra hvilket Baghold den var sendt. Fortvivlet
opsøgte jeg ham, traf ham smilende,
elskværdig, uforstaaende, en vædskende
forbandet Byld af Løgn og Længsel efter
at træde paa mit Lig. Da skete det,
at Hadet gennemflammed' ogsaa mig.
Jeg svor ham Hævn og efterlod ham bleg,
forklarende, bedyrende, anraabende.
Men da jeg næste Morgen tog min Rotur —
efter min Skik — paa Sundet, kæntred Baaden.
Jeg burde svømmet ind — og kunde ikke.
For led ved alt, mest ved mig selv, hvis Hjerte
nu ogsaa var af Had besmittet modtog
jeg Bølgen, der sig lukked sammen om mig,
aah, som et Bad, en Naade.

HAMLET

Ja, giftmyrdet
er du — aah Far, af ham, som — Mor, hvad har
— hvad har du gjort?

DEN DØDE

Forlokket er din Mor
af Skurkens Kunster, hans Medfølelse,
hans Sørgesuk, hans Brynde. Stakkels Kvinde,

sunket saa dybt. Lad Tornene, der nager
i hendes Sjæl, lad Himlen straffe hende.
Plet ej dit Sind med Anslag mod din Mor.
Men han, der voved med forbandet Haand
at gribe Rigets Tøjler og nu styrer
det mod Forbandelsen — saa ful en Skændsel!
Er du et Menneske, saa taal den ikke,
men slaa ham ned.

HAMLET — Jeg sværger det, jeg sværger!

DEN DØDE — Der sker vel Skændsler, ingen jordisk Lov
kan ramme, men som frigjort Aand maa ene
staa op imod og knuse i sin Harme —
stolende paa sin Harmes høje Ret.
Se, atter løfter Himlens slukte Baal
sit Genskærslys. Lang er min Vej før Gry.
Farvel! Farvel! Farvel! Kom mig i Hu. Forsvinder.

HAMLET — Himmel og Jord — og Helved med! Mit Hjerte, nej, bliv ved at slaa! og mine Sener, bliv ikke paa engang gamle! bær mig! Komme dig ihu — ja, saa længe Evnen til at huske har et Sæde i denne tumlende Klode. Alt andet streger jeg ud af Erindringens Notesblok, alle Minder, Billeder, Citater, der skal kun staa dig, dit Bud. — Han ler deroppe i Vinduet — at nogen kan smile og være en Skurk, men altsaa, det er muligt, i hvert Fald i Danmark. Det skal jeg tegne op paa min Huskeseddel, Farbror: Farvel, kom mig ihu!

HORATIO — ind. Hamlet! Hamlet dog!

ANDEN TJENER — Her er han, Herr.

HORATIO — Hamlet, hvor er du? Hallo! Hallo!

HAMLET Hallo, Pfuit! Pfuit! Kammerat! Kom, Fugl, kom!

TJENEREN Hvordan gaar det, Hr. Hamlet?

HORATIO Hvad er der sket dig?

HAMLET Underfulde Ting.

HORATIO Fortæl!

HAMLET I pjatter om det?

TJENEREN Det gør vi ikke, Hr. Hamlet.

HAMLET Kan I holde paa en Hemmelighed?

BEGGE Ja ja. Visstsaa.

HAMLET Hør saa her: Der findes ikke nogen Skurk i hele Danmarks Land, uden at han er en værre Slubbert.

HORATIO Det behøver vi ingen Aand fra Graven til at fortælle os.

HAMLET Nej, vel! Ikke sandt? Det har du da Ret i, fuldkommen Ret, og derfor anser jeg det for det rigtigste, at vi nu skilles med et Haandtryk og gaar hver til sit, I to, hvor I har Lyst til at gøre af Jer selv, jeg for min ringe Del vil — tror jeg — hen og læse et Digt af Hakon Holm.

HORATIO Kom, Hamlet, med os; du er jo forkommen og vaad.

HAMLET Blev du vred?

HORATIO Her er ingen Grund til Vrede.

HAMLET Jo, Horatio, jo, ved Gud, det er der, stor Grund til Vrede. Hvad angaar Aanden — I saa jo Aanden? — en ærlig Aand, ikke Spor af Gazebind,

tro mig, en ærlig — — — Men I skal give mig jert Ord paa aldrig at snakke til nogen om dette her i Aften. Lover I det?

BEGGE — Ja, ja, det lover vi.

HAMLET — Men det er Alvor.

DEN DØDE — under ham. Det er Alvor.

HAMLET — Hørte I det? Hørte I Mester i Kælderen?

DEN DØDE — Alvor.

HAMLET — Nu derhennefra. Hic et ubique. Kan du rode saa gesvindt i Jorden, gamle Muldvarp?

HORATIO — Hvad er dog alt dette her?

HAMLET — Ja, gamle Ven og Skolekammerat, der er mer mellem Himmel og Jord, end jeres Videnskab ved Rede paa. Hvis det nu skulde falde sig saadan i den kommende Tid, at jeg bliver nødt til at trække min Sjæl i Karnevalstøj, saa har I altsaa lovet mig, hvor akavet jeg end bær mig ad, aldrig at antyde jeres Medviden med et: »Tja, vi kunde, hvis vi vilde« — — — eller: »Der er dem, der, hvis de turde — — —« det lover I mig?

HORATIO — Ja, ja, vi lover det. Kom nu kun, Hamlet.

HAMLET — Saa, hvileløse Aand, nu kan du gaa til Hvile. Nu har de lovet. Glem det nu kun ikke, I to: Fingeren paa Læben. Ak ja, Horatio, Tiden har en Skrue løs. Jammerskade, at netop *jeg* er udset til Mekaniker. — Kom, lad os følges ind!

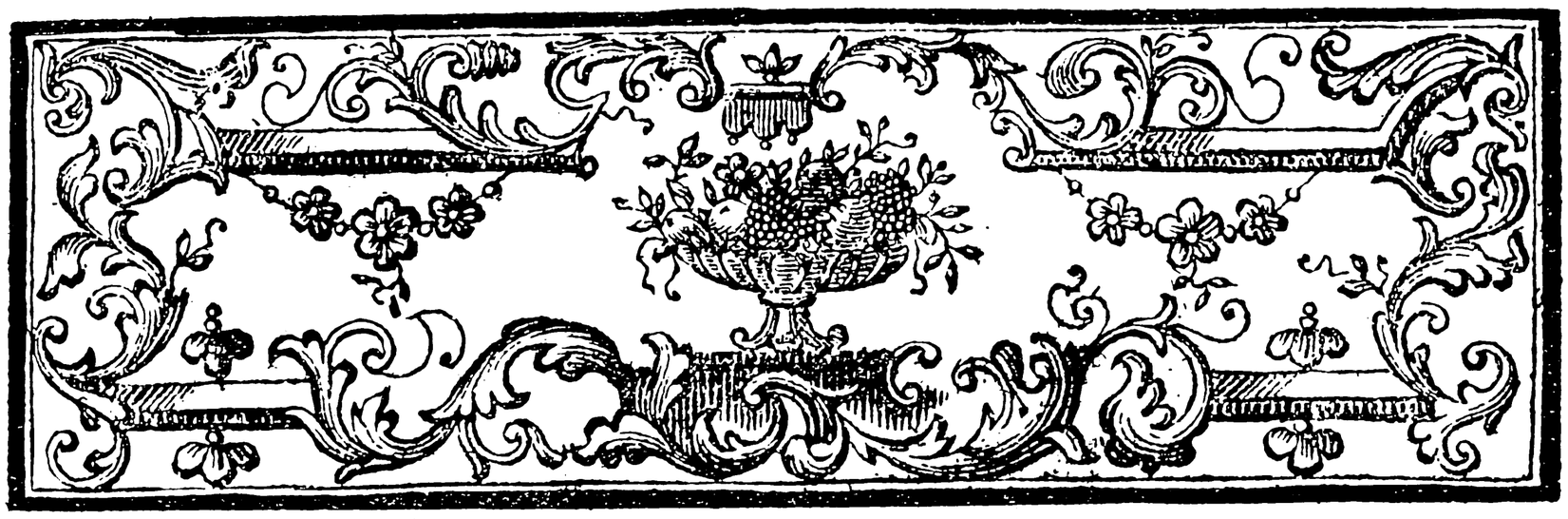

II.

POLONIUS — ind. Goddag, Hr. Rejnholt. Ja, Ministeren ringede, De var herovre og agtede Dem et Smut til Paris. Jeg vilde jo altsaa være Dem taknemmelig, om De vilde tage disse Checks med til min Søn.

REJNHOLT — Bevares! Saa gerne, Hr. Polonius.

POLONIUS — Han skriver lidt sjældent hjem, gør Laertes. Man ved jo ikke rigtigt, hvor man har ham. Jeg vilde være Dem megen forbunden — hvis — ja, De forstaar? Ikke, at jeg ikke tror alt muligt om min Søn, alt muligt godt, naturligvis.

REJNHOLT — Naturligvis.

POLONIUS — Naturligvis, ja. Alt muligt godt, ja. Paa den anden Side — æh, Stipendiet slaar jo ikke saa nær til. Og jeg mener, min Evne til Tilskud den er jo om ikke ubegrænset saa dog begrænset. Ja, jeg har jo kun min Godsforvaltergage og saa Diæterne.

REJNHOLT — Det er ikke meget.

POLONIUS Ikke meget? Naa, naa! Jeg er jo endelig ogsaa Statens Tilsynsførende ved Bankerne.

REJNHOLT Og det lille Ben i Kreditforeningen.

POLONIUS Det giver nu ikke store Sager.

REJNHOLT Det giver ikke store Sager!

POLONIUS Det er rent forsvindende.

REJNHOLT I Forhold til sit Arbejde.

POLONIUS Naa, i Forhold til — næ. Jamen det bliver man jo ikke lønnet efter. Saa gav det skam for lidt. Hvem tror De saa, man fik til det?

REJNHOLT — 5000? for at skrive Navnet?

POLONIUS Næ, næ, næ, ikke for at *skrive* Navnet, kære Herre, næ, for Navnet, for selve Navnet, ikke sandt? Polonius, hvad, Po-lo-ni-us — Sidenius, Scavenius! godt truffet, ikke? Der er sgu ingen, der kan høre, det er taget. Næ, saadan set, saa sidder man jo anderledes i det, end før man kom i Rigsdagen. Det gør man rigtignok. Det vil sige, jeg er jo egentlig stadigvæk en fattig Mand som dengang, jeg begyndte. Ja, altsaa, jeg mener, der er Grænser for, hvor meget man har Lyst til at ofre paa Piger og Champagne i Paris, som man ikke selv faar anden Fornøjelse af end at sende Pengene. Saa var det jo, jeg tænkte mig, Hr. Rejnholt — hvis De nu opsøgte Drengen, inviterede ham ud saadan paa lidt ekstra — hvabehar? Damer og lidt: Svup! — om De saa ikke kunde lægge Mærke til, hvordan han opfører sig: som Novice eller som Professionel, forstaar De mig?

REJNHOLT Til Bunds.

POLONIUS Lidt Snildhed maa der til her i Verden. Man kan godt med Løgn til Madding fange en Sandhedstorsk, betror en gammel Politiker Dem.

REJNHOLT Udmærket, udmærket, Hr. Polonius.

POLONIUS Naa, rejs med Gud, min kære Hr. Rejnholt.

REJNHOLT Mange Tak. Det er nu saa fornemt igen.

POLONIUS Hva? jeg forstaar ikke? Og lad mig saa høre fra Dem. Jeg mener, De har jo nok opfattet mig: fordi han tager sig en glad Aften ind imellem og maaske ogsaa med passende Mellemrum kigger indenfor i et af — æh Etablissementerne, det skal vi bære over med, det er i sin Orden, det hører hans Alders Blod til, Herregud, man har vel ogsaa selv været ung engang. Men er det saadan, at der ruller for mange Dalere paa den Konto — jeg mener, han maa jo da ogsaa tænke paa sin Ære.

REJNHOLT Indlysende. Aldeles enig. Nu er der blot det kildne Punkt tilbage: hvad saadan en Aften vil koste. Min Direktør har desværre ikke forudset, at jeg ogsaa fik Kommissioner i den Branche.

POLONIUS Det betaler jeg, Gudbevares. Maa jeg med det samme — værsaagod.

REJNHOLT Tak. Øhm, hvad er det?

POLONIUS Det er sandelig halvtredsindstyve Kroner. Lad dem blot ryge.

REJNHOLT Aah, Tusind Tak. Det er til Garderoben, for-

staar jeg. Saa kan vi tage af Checksene til Driftskapital. Ud.

POLONIUS Jamen — højj! hils ham saa de tusind Gange! og hold ham ellers til hans Arbejde! især Musiken. Og hils ham, hils ham! — — — Men Barn dog, staar du her? du har da ikke hørt, hvad vi — — — Men, lille Ofelia, hvad er der i Vejen med dig?

OFELIA Jeg har været ved at gaa fra min — aah, jeg ved ikke — — Jeg maatte løbe efter dig herover.

POLONIUS Jamen, hvad i Herrens Navn er der sket?

OFELIA Jeg sad og syede inde i mit Værelse; pludselig kom Hamlet ind og stillede sig foran mig og krammede det her Stykke Papir.

POLONIUS Hamlet?

OFELIA Vesten var ikke knappet, Hat havde han ikke. Skoene var sølet til, og hans Ansigt var saa hvidt som hans Flip og helt forstyrret.

POLONIUS Forstyrret? For din Skyld, tror du?

OFELIA Jeg ved det ikke, jeg er bange for det.

POLONIUS Hvad sagde han?

OFELIA Ikke et Ord, kastede blot Papirlappen paa Bordet, tog mig fast om Haandleddet, gik en Armslængde baglæns og gav sig — med den anden Haand hen over Panden, saadan! — til at betragte mit Ansigt, som om han vilde male det. Saa nikkede han 3 Gange dybt og sukkede, som om han skulde dø, slap mig saa og fandt Døren

i Blinde, med Hovedet drejet, saa Øjnene hele Tiden stirrede paa mig.

POLONIUS Lille Ofelia, vi maa tale med Ministeren. Ulykkelig Kærlighed, hvis den er ægte, er den uhyggeligste af alle Galskaber. Dette Papir, aah, men Herregud da, sikke noget — — — Har du sagt ham haarde Ord fornylig?

OFELIA Jeg har jo, som baade du og Laertes mente var det bedste, nærmest afvist ham, naar han telefonerede eller kom.

POLONIUS Jeg er bange, jeg vist har gjort din Hamlet Uret. Han har ment det, mere end jeg troede. Det var da ogsaa Fandens! Ja, gamle Folk de er ligesaa uforsigtige af Forsigtighed, som Unge er det af Uforsigtighed. Lad os tale med Ministeren. Der kommer han. Løb kun, mit Barn. Saa skal jeg nok ordne det hele. Bare frisk Mod. Ofelia ud.

CLAUDIUS ind med Fru Gertrud, Rosenkrans og Petersen. Ah, Hr. Polonius! Det er Hamlets Kammerater, Hr. Rosenkrans, Hr. Petersen.

POLONIUS Kender Dem. Kender Dem. Hr. Rosenkrans's Bedstemor og min afdøde Kones — ja, hvordan var det nu?

PETERSEN Undskyld, men jeg tror nok, Hr. Polonius, at det var min —

POLONIUS Paa ingen Maade, Hr. Petersen, bestemt ikke. Det var Hr. Rosenkranses.

CLAUDIUS Jeg takker Dem begge for, at De har taget mod min Indbydelse; jeg er sikker paa, Deres Sel-

skab vil kvikke vor kære Hamlet op; han trænger til — ja, hverken hans Ydre eller hans Indre ligner sig selv fra før. Gaadefuldt hvorfor; hans Fars Død kan jo umuligt være Forklaring nok. Det vilde være baade mig og hans Mor en Lykke, om De kunde komme paa Sporet af hans Hemmelighed, saa vi kunde finde paa Raad mod Sygen.

FRU GERTRUD — Min stakkels hjemsøgte Søn har saa ofte talt om Dem begge. Saa hvis De kunde tænke Dem for en Uges Tid — —

PETERSEN — Det er os en stor Ære; vi vil meget gerne —

ROSENKRANS — Vær De bare rolig, Fru Claudius, vi skal nok faa Strømmen sluttet i Trolleyvognen.

CLAUDIUS — Tak, kære Rosenkrans og Petersen.

FRU GERTRUD — Tak, Rosenkrans og kære Petersen. Min Søn er vist — Tjeneren vil vise Dem Vej. Ud.

CLAUDIUS — Er der noget Nyt, Hr. Polonius?

POLONIUS — Gud ved, om vi ikke kommer til at indkalde Rigsdagen til Sommersamling.

CLAUDIUS — Men Gud! hvorfor det; det gaar jo udmærket, her sker jo ingenting.

POLONIUS — Har Statsministeren ikke set Resolutionen fra Haderslevmødet?

CLAUDIUS — Til Bloxbjerg med alle Tiraderne, hvor de er kommen fra. Hvad bilder den Døgnflue til Fortinbras sig ind? Farer Landet rundt i en Flyvemaskine og hidser Folket op mod den lovlige Re-

gering. Men lad ham blot! Naar Hvepsen stikker, mister den sin Brod og dør. En 25 Aars Grønskolling vil være Diktator.

POLONIUS I et Folk, hvis godmodige, ligevægtige sunde Omdømme gør det til Modstander af alle Eksperimenter. Hvad skulde de med ham? De har jo os! Næ, det er Vanvid. — Apropos Vanvid! jeg er ikke helt sikker paa, at jeg ikke har opsporet Grunden til Deres Søns — jeg vil ikke sige æh — men altsaa æh. Som jeg jo tidligere ogsaa paa dette Sted har henledt Opmærksomheden paa, er der i denne Sag dels at betænke at —

FRU GERTRUD Hvad er det for et Papir, De staar med der?

POLONIUS Ja, se, Frue, dette Papir — det er altsaa min Datter, der har overgivet mig denne Seddel ud fra den Betragtning at —

FRU GERTRUD Er det fra Hamlet?

POLONIUS Netop. Han skriver her:
Til den himmelske, til min Sjæls Afgud, den aller dejligst smukserede — i Virkeligheden et ganske uforskammet Ord til *min* Ofelia — Saa kommer der er noget om hendes hvide Bryst o. s. v., og hør nu her:

Betvivl, at Stjernerne er Ild,
Betvivl, at Sol gaar op og ned,
Betvivl, at Sandhed fører vild,
Betvivl blot ej min Kærlighed.

Kære Ofelia, jeg duer ikke til Versfødder, har ikke Kunst nok i mig til at skandere mine Suk.

Men at jeg mest elsker dig, du Mest-elskede, det maa du tro. Din for evig, Pige allerkæreste, saalænge dette Maskineri hører ham til,

Hamlet.

FRU GERTRUD Ved De, Hr. Polonius, om Hamlet nogensinde har friet til Deres Datter?

POLONIUS Dertil maa jeg for det første gøre opmærksom paa, at imens der — —

FRU GERTRUD Men Herregud, saa svar mig, Hr. Polonius.

CLAUDIUS Friet eller ikke friet. Det er jo ikke Pigen, der har tabt Forstanden. Ved De, hvor meget der er imellem de to Unge, Hr. Polonius?

POLONIUS Hvad anser Ministeren mig for?

CLAUDIUS En dygtig, retskaffen, sundttænkende Mand.

POLONIUS Naa, det var da heldigt. Oh Gud, om jeg ved! Men jeg har sagt til min lille Ofelia: »Du skal ikke blive en Klods om Benet paa den unge Godsejers straalende Bane, mit Barn; sig mange Tak og Nej.« Og hun er en lydig Datter, lille Ofelia, har altsaa undslaaet sig, hvergang Hr. Hamlet har trængt paa: ikke noget her med at »gaa med« og bade sammen og Teltliv og alt det der. Og saa har det alligevel slaaet sig indad hos Hr. Hamlet: Grubleri og Tungsind og Søvnløshed og Nervøsitet og hvad der snart er det værste af alting: skidt Appetit.

CLAUDIUS Er det saa Grunden?

FRU GERTRUD Det er sandsynligt. Hvor vidt kan Elskov ikke faa Magt over Mennesker?

CLAUDIUS Men hvordan har vi Vished for, at dette er Grunden?

POLONIUS Lad min Datter træffe ham i Haven en Dag, og lad os saa være i Nærheden og lægge Mærke til — hys, der er han.

CLAUDIUS Jeg har noget at ordne. Ud.

FRU GERTRUD Se dog, hvor forgræmmet han gaar der og læser i Bogen.

POLONIUS Lad mig være ene med ham, Frue. Ofelias Far er vel Manden for at faa Sandheden frem. Hun ud. Hvordan har Hr. Hamlet det saa i Dag?

HAMLET ind. Godt, Gudskelov.

POLONIUS De kender mig da?

HAMLET Ja, det er jo Fiskehandleren.

POLONIUS Nej, det er jeg ikke.

HAMLET Det var Synd.

POLONIUS Synd?

HAMLET En Fiskehandler er en ærlig Sjæl. Fører kun reelle Sager. Saalænge Folk har Næser paa. De har en Datter?

POLONIUS Ja, *det* er rigtigt.

HAMLET Lad hende ikke gaa i Solen. Den avler Orme i et Aadsel, naar den kysser det. Nu er Frugtbarhed ganske vist en Velsignelse. Alligevel — jeg siger med Thit Jensen: Solen er et Mandfolk — pas paa den.

POLONIUS Oh Herregud! oh Herregud! man selv har og-

saa været ung engang og sukket sig tosset for en eller anden Piges Skyld! Men det gik over. — Hvad er det, Hr. Hamlet læser i Dag?

HAMLET Ord, Ord, Ord!

POLONIUS Næ, jeg mener, hvad handler de om?

HAMLET Handler? til hvad Pris?

POLONIUS Jeg mener, hvad handler Bogen om? hvad staar der i den? Hvad er det, De læser? Indholdet?

HAMLET Sladder. Den giftige Spotter udspreder, at gamle Mænd har graat Skæg, Læg i Ansigtet, Øjne som rynkede Blommer med Harpix paa, indskrumpen Forstand og tynde Skanker — utvivlsomt rigtigt, men ikke helt taktfuldt at sætte paa Prent; De vilde jo selv blive saa gammel som jeg, hvis De kunde gaa baglæns som en Krebs.

POLONIUS Ja, gu er han gal. Men der er dog Metode i Galskaben. — Hør, her er koldt. Kan vi ikke gaa hen et Sted, hvor vi er viss paa, det ikke trækker?

HAMLET Jo, ned i Graven.

POLONIUS Sandt nok. Der er lunt. Kunstigt som Vanvid kan slumpe til Svar, som intet Vid kunde sætte bedre sammen. — Naa, men jeg vil saa tage Afsked fra Dem.

HAMLET De kan ikke tage noget fra mig, jeg mere villigt giver slip paa — Rosenkrans og Petersen ind.

POLONIUS Naa, De har søgt, men her er altsaa den, De søger.

HAMLET — undtagen mit Liv, undtagen mit Liv, undtagen mit Liv. Polonius ud.

PETERSEN Goddag, Hamlet, Goddag.

ROSENKRANS Halløj, Hamlet, Goddag, Kammerat!

HAMLET I to! Men kæreste! *det* var en Overraskelse. Er I taget herop for at se til mig?? Hør, vil I ikke ryge? Hvordan har I det?

PETERSEN Tak, det slæber af.

ROSENKRANS Nu har jeg lige faaet taget mig sammen til at indmelde mig i det unge Højre, og saa flyver denne Fortinbras rundt og afskaffer alle Partierne.

PETERSEN Og jeg havde skrevet et lille Stykke til det kgl., men de mente, de havde nok foreløbig.

HAMLET Saa har I heller ikke fortjent bedre end at gaa her og være i Fængsel.

PETERSEN Undskyld: i Fængsel?

HAMLET Er Danmark ikke et Fængsel?

ROSENKRANS Saa er sgu hele Verden et Fængsel.

HAMLET Ja, ja, ja, et gevaldigt et, fuldt af Gummiceller og Huller, og Danmark er et af de værste.

ROSENKRANS Gu' er det ej, Hamlet. Sikke Snak!

HAMLET Ikke for Jer saa; men altsaa for mig.

ROSENKRANS Det er din Ærgerrighed, der ikke kan faa Plads nok at tumle sig i dette lille Land.

HAMLET Ak Himmel! Luk mig ind i en Nød og jeg vil føle mig som Gud for en Klode, bare jeg ikke havde onde Drømme.

ROSENKRANS En Drøm er en Skygge; og indespærret Ærgerrighed er som Skyggen af en Skygge, saa længe som —

HAMLET Hold op med alt det. Jeg kan ikke længere følge din Tankegang. Hvad vil I forresten her i Helsingør?

PETERSEN Hvad vi vil? Men kæreste —

ROSENKRANS Jamen Hamlet da! Vi kommer jo for at besøge dig.

HAMLET De har sendt Bud efter Jer, ikke sandt? Haha, I blev dog lidt røde i Kammen. Min kære Stefar og min gode Mor har altsaa sendt Bud?

PETERSEN Sendt Bud og sendt Bud!

HAMLET Hoho! — Jamen det er ogsaa skidt med mig, det er blevet snavs i den sidste Tid, jeg har opgivet Teatrets Elevskole, jeg forsømmer mine Fægtetimer, kommer aldrig til Forelæsninger, og kan ikke holde ud at høre om Politik. Jeg synes, Jorden er et Grævlingeskind, og Himlen en omvendt Natpotte, og Menneskene, der før interesserede mig som Skabningens Ypperste — jeg kan ikke døje at omgaas hverken Kvinde eller Mand.

ROSENKRANS Det var Satan til Velkomst.

PETERSEN Og saa de arme Skuespillere, der stod ved Nørreport, da vi, altsaa Rosenkrans, startede Bilen.

HAMLET Skuespillere?

PETERSEN Ja, Studenterskuespillerne; de sagde, at du havde lovet at hjælpe dem med at sætte et Stykke i Scene.

HAMLET Er det i Dag, de kommer? Det er det jo ogsaa. Hvad kan det nytte at notere op, naar man ikke

ser paa Notaterne? Hvordan gik deres sidste Stykke? Jeg har ikke tænkt paa Teater i Maanedsvis.

ROSENKRANS Tja, hvordan gaar det? Der er jo ingen, der skriver mer, fordi de har noget paa Hjerte — undtagen altsaa Petersen der. Alle de andre holder Støverjagt paa en mager Succes.

PETERSEN Og Teaterdirektørerne tæller paa Knapperne for at finde det Stykke, der kan give flest Knapper.

HAMLET Har Munk haft noget oppe for nylig?

PETERSEN Ham er der vist ingen, der regner med mer.

HAMLET Jeg vil tro det. Storhed skifter i en Haandevending. Nu er Farbror Statsminister, og de, der rynkede paa Næse ad ham, da Far levede, giver nu gladelig baade 1 og 2 Kroner for en Autograf af ham. Bil tuder.

PETERSEN Det er Skuespillerne. De har taget Bil herud fra Stationen.

HAMLET Velkommen til Helsingør, I to. Nu bliver I da nogle Dage. Velkommen til Helsingør. Men min Far, der er min Farbror, og min Tante, der er min Mor, har ligegodt taget fejl.

ROSENKRANS I hvad?

HAMLET Jeg er kun sindssyg ved Nord-Nordvest. Naar Vinden er Sønder, kender jeg nok en Tyr fra en Vejrmølle.

POLONIUS ind. Undskyld, Hr. Hamlet. Men jeg har en Nyhed til Dem.

HAMLET I skal se, det er Skuespillerne, det store Pattebarn skal have savlet af sig. Altid skal han vimse om og gøre sig nyttig herovre. Lyt nu her, en Hører ved hvert Øre — — ja, det har du Ret i! I Mandags Morges, rigtig, da var det.

POLONIUS Jeg har en Nyhed til Dem, Hr. Hamlet — —

HAMLET Jeg har en Nyhed til Dem, Hr. Polonius. Dengang Reinhardt satte i Scene paa Deutsches Teater i forrige Aarhundrede —

POLONIUS Der holder nogle Skuespillere herudenfor.

HAMLET Krillevillevitbombom.

POLONIUS Unger Mennesker, der —

HAMLET Hver Asen paa et Æsel red.

POLONIUS Nogen gebommerlige Karle siger de, de er. Lige dygtige til Tragedie og Revy, Lystspil og Problemdramer, stiliseret Forestilling og romantisk Komedie, Shakespeare og Ibsen og Ludvig Brandstrup. Nu bliver her Liv paa Gaarden da.

HAMLET O Jefta, Israels Dommer, hvad havde du for en Skat?

POLONIUS Hvad Skat havde han?

HAMLET En yndig Datter, en eneste kun,
hvilken han elsked af Hjertens Grund.

POLONIUS Evig og altid min Datter.

HAMLET Er det ikke ret, gamle Jefta?

POLONIUS Jeg har i hvert Fald en Datter, jeg elsker af Hjertens Grund.

HAMLET Nej, nej, det er jo ikke det, der kommer.

POLONIUS Kommer?

HAMLET Ja, saa kommer jo:

Dengang Loddet faldt,
gik det rivegalt.

Og saa husker De nok:

Men Gud bestemte,
som det var at vente — — —

Ja, det er jo altsaa en gudelig Sang. Men stop. Her kommer mit Punktum. Skuespillerne ind. Kammerater, Kammerater! velkommen! velkommen! Hvad Søren er den af, Mester? Skal du til at have Tandbørste under Næsen? Hillemænd, er du blevet en Hil-mand? Og næ, Goddag, du har slanket dig, Blanche, det ser ud, som er du vokset en Hæls Højde nærmere Himlen, siden sidst vi saas! Hør, vi skal minsandten i Gang med det samme, lige som de amerikanske Marinesoldater, naar de gaar i Land ved Langelinie. Du, Mogens, kan du huske det gamle Stykke — det gik kun den ene Gang, Kaviar for Hoben, ikke sandt? Men en, der forstod sig paa det mere end jeg, sagde, det var et fint Stykke, ædelt i sin Enkelthed, uden Sirup mellem Linierne, uden Søgthed, uden Maner.

SKUESPILLEREN »Og lig Hyrkaniens Tiger —«

HAMLET Ja ja, rigtigt, gamle Ven!

SKUESPILLEREN Nej, det begyndte med: Den vrede Pyrrhus.

HAMLET Den vrede Pyrrhus i en natsort Rustning

besprængt med Blod, ristet i Brand og Hærgen,
stormer imod den gamle Priamus,
svinger sit Sværd, men hugger fejl i Vildskab.
Nu du!

POLONIUS Jøsses, hvor var det godt deklameret. Sikke en Tekstudtale!

SKUESPILLEREN Dog Klingens blotte nære Sus har fældet
den dybt Affældige. Men Pyrrhus bliver
det ikke var og svinger atter Sværdet.
Da var det, som om han fornam et Suk
fra Jord og Luft — han stivner midt i Hugget;
som malet paa et Lærred staar han der,
den stærke Pyrrhus, viljeløs og uviss,
faar intet gjort.
Men som vi ofte ser imod et Uvejr
en Stilhed over Himlen, Skyen standser,
den raske Vind er stum, Jorden dernede
som Døden tavs, da drøner Tordenskraldet
i Rummet — saadan efter Pyrrhus' Lamhed
vækker ham Hævnen atter op til Daad,
og Mordersværdet suser Gang paa Gang
imod den Dræbte. Ve, nu vender Heldet
sig brat, det Svigefulde. Saml Jer, Guder,
imod den Skøge Lykken og bryd Fælger
og Eger ud af hendes Hjul og rul
det runde Nav fra Himlen ned til Helved.

POLONIUS Nu bliver det sgu for langt.

HAMLET Vistsaa! Vistsaa! lad det følges med Deres Skæg til Barberen. Han skal nu altid have et sjofelt Revyrefræn eller en fransk Anekdote for ikke

at slippe i Snork. Bliv ved, Mogens, lad os komme til Hekuba!

SKUESPILLEREN Men hvem der saa den halvpaaklædte
Dronning —

POLONIUS »Halvpaaklædt« — udmærket!

SKUESPILLEREN barfodet med en Klud omkring den Pande,
hvor fordum Kronen sad, et Lagen kastet
omkring de magre fødselslidte Lænder,
graadblindet skimte Pyrrhus' grumme Hugg
mod hendes Husbonds Lemmer — hver, der saa
det,
han vilde ved det Jammerskrig, hun løfted
mod Himlen, skreget selv, saa Guderne
i deres Salighed var ilet til
rørte af Jordens Nød, med Dugg i Øjne . . .

POLONIUS Hold op, hold op! han har jo skiftet Farve og har selv »Dugg i Øjne«. Det er overspændt, hold op!

HAMLET Det var godt, Ven Mogens. Sig mig Resten en anden Gang. Nu skal I have noget at spise. Hr. Polonius, vil De gøre mig den Tjeneste at sørge for mine Gæster?

POLONIUS Saa gerne, saa gerne. Vil de Damer og Herrer følge efter mig? Jeg skal faa dem trakteret efter Fortjeneste.

HAMLET Vorherrebevares, meget bedre! Skulde vi alle behandles efter Fortjeneste, var Albertis Pryglelov aldrig blevet sløjfet igen. Vær god ved Kunstnerne, Hr. Polonius, for de er Tidens Krønike i en

Sum. Hellere slet Gravskrift efter Deres Død end slet Omtale af Dem i Deres levende Live. Værsaagod, mine Venner.

POLONIUS Ja, værsaaarti!

HAMLET Mogens, et Ord! Hvad hedder det Stykke, I vil have, jeg skal hjælpe Jer med?

SKUESPILLEREN Herregud! Det var jo denne sjove, gamle Middelaldermorale »Gonzagos Mord«.

HAMLET Javel. Udmærket. I har vel arbejdet en Del med det selv?

SKUESPILLEREN Vi kan tage Generalprøven, naar det skal være. Men vi vilde jo — — —Men hvad er der, Hamlet? saa hvid du bliver!

HAMLET »Gonzagos Mord«?

SKUESPILLEREN Ja, det ved du da!

HAMLET Visstsaa. Det ved jeg. Gaa nu bare ind. Jeg kommer straks. Følg Hr. Polonius, og grin ikke ad ham mere end nødvendigt. Og I to, ja! velkommen til Helsingør, siger jeg.

ROSENKRANS Ja Tak, men . . .

HAMLET Velkommen til Helsingør!

PETERSEN Maaske du vil være ene lidt. Saa gaar vi ind sammen med Skuespillerne. Det ser jo ud til at være interessante Mennesker. Paa Gensyn da! De ud.

HAMLET Paa Gensyn! — Aah, hvilken Slavesjæl og Stymper jeg er! Bare ved et Digt, en Drøm om en Lidelse staar den Gøgler her og faar Knæk i Stemmen og Vand i Øjnene. Hvad er Hekuba for

ham og han for Hekuba? Havde han det Stikord, den Grund til Lidenskab, *jeg* har, han maatte jo sætte Scenen under Vand og sprænge Trommehinder med Skrig og Forbandelser og gøre Folk bange og vilde. Slimblodet er jeg, har Mudder til Hjerte, og en Duelever, der savner Galde. Se ham der! ham lader jeg leve, lader ham drive rundt og regere Landet og besudle Folket, stikke min Mor Finger i Siden, grine og bryste sig, det Dyr lader jeg leve, den lumske Skurk — — ja, bruge Kæften kan jeg, slaa om mig med Skældsord som en Gadetøs, jeg, hvis Far er bleven — — jajaja, hvor ved jeg fra, hvor ved jeg sikkert fra, at — — — Den Aand, der viste sig for mig og beskyldte Farbror saa djævelsk, var det et Sandhedsbud? eller var det ikke snarere min Væmmelse for ham, der hentede et Mistankespøgelse op fra min Underbevidstheds Feber? Hvor faar jeg Vished fra? Hæng i, min Hjerne! find paa! Gonzagos Mord, Gonzagos Mord! hvad slog mig før saa — — — Ja, maaske. Maaske man kunde — — — Det er dog hændt, at et Skuespil har skildret en Sandhed saa magtfuld og levende, at en, der saa til, blev ramt, endog *synligt* ramt. Ha, Farbror, vogt dig! her vil vi spille for dig, der, i din egen Have vil jeg stille Fælden for din Samvittighed.

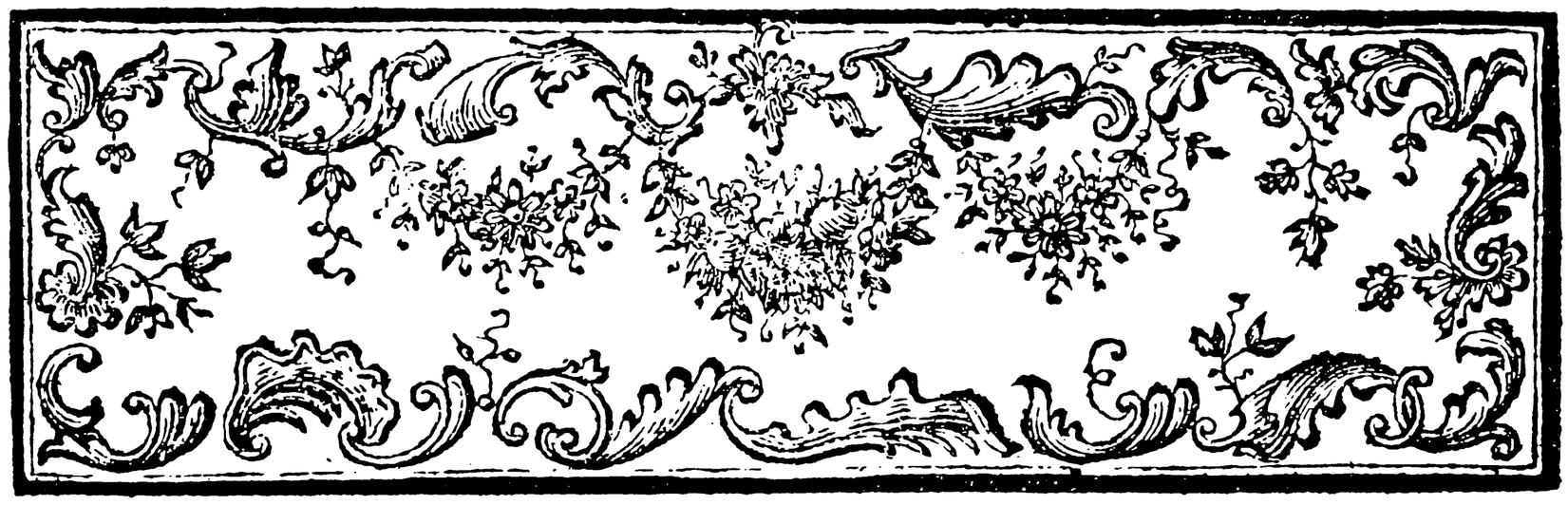

III.

Haven.

CLAUDIUS Hvad synes De saa om vor kære Hamlets Tilstand?

PETERSEN Ja, noget maa der jo være passeret.

ROSENKRANS Men ingenting kan man faa ud af ham.

CLAUDIUS Slet ingenting?

PETERSEN Han drejer af med noget løjerlig Snak, hvergang man venter: Nu kommer det.

CLAUDIUS Løjerlig?

PETERSEN Ja, saadan underlig.

CLAUDIUS Underlig, ja.

FRU GERTRUD Modtog han Dem vel?

PETERSEN Bevares vel.

ROSENKRANS Og alligevel!

FRU GERTRUD Har De spillet Kroket? fægtet? læst Digte? eller hvad?

ROSENKRANS Nej, for nogle Skuespillere har beslaglagt ham hele Tiden.

POLONIUS De vil jo give en Optræden her allerede i Aften.

CLAUDIUS Ja, det har glædet os, han i hvert Fald synes optaget af *det*. Og kan det adsprede ham, vil min Kone og jeg ogsaa godt tage os det Kors paa at bruge en Aften paa et Skuespil.

PETERSEN Ja, undskyld, men vi skulde hen og se paa Kostumerne nu.

CLAUDIUS Gør det! Mange Tak! Skærp endelig hans Appetit paa Livet. Uden Appetit gaar det ikke. Tak! Rosenkrans og Petersen ud. Er Deres Datter —

POLONIUS Nu skal jeg se ad, kære Hr. Statsminister. Jeg troede næsten, hun var kommen. Ud.

CLAUDIUS Se, Gertrud, nu arrangerer Polonius og jeg et tilfældigt Møde mellem Ofelia og Hamlet her — om vi kan komme en Smule til Klarhed over, hvorvidt det er Pigesorg, der piner hans ulykkelige Sind.

FRU GERTRUD Tror du ikke snarere, det er Modersorg — jeg mener: Græmmelse over mit Hastværksbryllup med dig?

CLAUDIUS Gertrud, Gertrud, hvad kunde ikke vi to have haft for en Sommer — uden din Søn!

FRU GERTRUD Angrer du, at vi den Nat talte sammen om ham, den Døde, saa længe, at — at —

CLAUDIUS — at vi talte os ind i hinandens Favn under Morgen? Jeg angrer intet, Gertrud, vil intet angre, ved, at alting kommer, som det maa komme.

FRU GERTRUD Claudius, Claudius, aah, det er godt med min Lænd ved din Hofte.

CLAUDIUS Lige saa godt som hans, den førstes?

FRU GERTRUD Det ved jeg ikke — Hvorfor spørger du mig? Hans Dag er jo ovre, vor *er* endnu.

CLAUDIUS Det aftner dog.

FRU GERTRUD Saa lyser vor Elskovs Baal. Lad os kaste al vor Attraa ind i det, saa Flammerne kan stige mod Himlen, førend de synker. Hamlet er traadt ind, stirrer, løber ud.

CLAUDIUS Der har vi dem. Det er den smaa Ofelia?

FRU GERTRUD Ja, lille Ofelia, prøv du nu — hvad var det, du vilde — naa ja — at snakke lidt med min stakkels Søn. Gud give, du var den lykkelige Grund til Hamlets Ulykke. Saa kunde alt nok blive godt igen.

OFELIA Bare det kunde! bare det dog kunde!

POLONIUS Saa, græd nu ikke, sæt dig kun, min Pige, paa Bænken her bag Hækken. Her gaar han tidt paa denne Tid og digter og læser Vers. Det er ret, du har gjort, som jeg sagde, og taget din Salmebog med. Sid du og læs i den. Det er rørende, er det, helt gretchenagtigt, det maa da bevæge hans Hjerte. For det er jo ægte, det der, med min lille Ofelia. Det er ikke, som naar vi andre tager Fromhedsminer paa og prøver at strø Sukker paa Fanden selv for at faa ham til at glide!

CLAUDIUS Visstsaa! visstsaa! Men der har vi Knægten. Kom.

De tilside.

HAMLET ind. Hvad har man Livet til? hvad vil man med det? Skæbnen, der stikker med Knive og kaster med Sten — hvad er hæderligst: at taale alle dens Overgreb eller at ende dem med Trods? Dø? Sove! Færdig. Udslette i en Søvn al den Elendighed, det er at være født. Dø, sove, sove og maaske drømme! Ja, der har vi det! Hvad ved vi om, hvilke Drømme der kan ligge og vente os bag Dødens Øjenlaag? Den Uvisshed den standser os. Hvem vilde døje Skuffelser og Svigten af andre og af sig selv, Elskovens onde Virvar, god Viljes Afmagt, Kunstens Forfængelighed, Videnskabens Opblæsthed og Stanken fra det offentlige Liv, hvis man ved blot at lukke sin Garagedør for en ustandset Motor kunde sætte sit Hjertes Motor i Staa? Hvem vilde trække Livets tunge Læs, hvis ikke den Frygt for noget efter Døden, det ubekendte Land, som ingen Returbillet fører tilbage fra, forvirrer Ens Vilje, saa man heller bærer den Nød, man har, end flyr til andre, man ikke kender? Ak ja, o Fejghed! Den raske Beslutsomhed med de røde Kinder drages ned til det gunstne Overlægs slatne Skød og avler dødfødt Daad. — Ejda, hyssa! skøn Ofelia i Andagt! Bed for mig, Barn, bed for mig!

OFELIA Hvordan har du haft det saa længe, Hamlet?

HAMLET Tak, o saa godt, saa godt.

OFELIA Du ser paa mit Ravhjerte, det første Smykke, du gav mig . . .

HAMLET Ikke jeg. Jeg gav dig aldrig noget.

OFELIA Vil du have det tilbage, Hamlet? Jeg troede jo, dengang du bragte mig det, at det kom fra Havet, det, der aldrig kan dø. Men nu —

HAMLET Du sukker saa dydigt og rødmer saa smukt. — Jomfru Dydig og Frøken Smuk duer ikke til Kammerater.

OFELIA Kan Dyd have bedre Omgang end Skønhed?

HAMLET Oho, o ja! stakkels Dyd! hende vil Skønhed før forvandle til Tøs end Dyd faa gjort Skønhed ærbar. Jeg elskede dig virkelig engang, skønne Dyd.

OFELIA Det fik du mig til at tro.

HAMLET Dumt af dig, dydige Skønhed. Jeg elskede dig ikke.

OFELIA Des bitrere er jeg skuffet.

HAMLET Sky Ægteskabet, Ofelia! Bliv selverhvervende! Hvorfor vil du føde Slyngler til Verden? Selv jeg, der er et middelgodt Menneske, har min Mor dog mikset sammen af Stoffer som Hovmod, Ærgerrighed, Hævntørst — jeg har Lyst til flere Forbrydelser, end jeg kan spekulere ud. Bliv selverhvervende! Farvel!

OFELIA Hamlet, hvad er der dog sket med dig, du, som altid overfor Damer var saa ridderlig, og saa raadsnar og lærd mellem Mænd, hvor kan du sige alt det dumme og grimme?

HAMLET Der ser du! Hvad skal saadan et Kryb som jeg kravle rundt mellem Himmel og Jord for? Hvor-

for føder I Kvinder Udskud som mig eller Idioter som ham, din Far? Bliv Diakonisse, Ofelia. Og vil du ikke, saa gift dig — det bliver med en Tosse. Thi forstandige Mænd ved nok, hvad Kreaturer I gør os til.

OFELIA

Hvordan kan en ædel Aand som din blive saadan brudt ned? Et Maleri, der har slaaet sig! en revnet Klokke! Aah, kære Gud i det høje, helbred ham.

HAMLET

Vend ikke det sminkede Ansigt opad mod Gud — ptøj! Gud giver Jer Kvindfolk et Ansigt, og I laver Jer selv et andet. Og I tripper og svandser og smisker og giver jeres Komediespil ud for Naturlighed. Det er nok; det har gjort mig afsindig.

OFELIA

Hvorfor haaner du mig for, hvordan din Mor er?

HAMLET

Men nu ved jeg, hvad vi skal gribe til: vi afskaffer Ægteskabet. Intet Samkvem mer mellem Kvinder og Mænd. Det vil pynte paa Verden. I Kloster med dig. Farvel. Ud.

OFELIA

Jeg ulyksalige! jeg ulyksalige! En Sommerfugl var jeg, der leved af Honning af alle hans Løfters Blomster! og nu — nu er der ingen Blomster mer. Ud.

CLAUDIUS

frem. Nej, kære Hr. Polonius, nej, hans Vanvid, som ikke ret er Vanvid, nej, det har ingenting med Deres Datter at gøre. Der lurer noget andet bag, som gør mig skidt tilpas. Han ruger paa et

Æg, der kan være en Slanges. Maaske jeg alligevel skulde have ladet ham rejse til Berlin. Hvis ikke — hvis ikke . . .

POLONIUS Hvad tænker Ministeren paa?

CLAUDIUS Nej, jeg tager fejl, det er sikkert Deres Datter, der har fordrejet hans Hjerne. Han er gal, han er virkelig gal. Saa mener jeg, der er dog Anstalter, ikke?

POLONIUS Ja, hvilke Anstalter skal vi gøre, mener . . .

CLAUDIUS Spar mig for Deres Morsomheder. En, der er farlig for sine Omgivelser, spærrer man inde, hvad? Undskyld mig, men det gaar mig virkelig paa Nerverne, dette, det stjæler min Besindighed, min Handlekraft — alt det, jeg netop har Brug for, naar Rigsdagssæsonen begynder igen.

POLONIUS Kære Hr. Minister, der kommer Skuespillerne. Lad os først føje ham ved at se dette Stykke. Bagefter raader jeg til, at hans Mor taler med ham i Enrum. Kan det ikke lykkes hende at pumpe ham for Sagens Sammenhæng, vil der jo være Lejlighed til fornyet Drøftelse og Overvejelse angaaende Dispositioner i den af Dem nys antydede Retning, ihvorvel jeg paa et Mindretals — hvad jeg vilde sige for mit eget private Vedkommende maa tage et vist Forbehold over for Internering, idet jeg nemlig principielt er Modstander af Internering, selv om jeg nok i hvert enkelt givet Tilfælde kan gaa med til det.

De ud.

HAMLET ind med Skuespillerne. Nej, lad nu være med at afbryde mig. Stil Jer herhen! og prøv saa at sige Repliken som jeg før, saa den lige som falder ud af Munden. Ikke brøle! ikke brøle! saa vil jeg hellere have en Brandmajor til mine Vers. Heller ikke save Luften itu med Haanden! Med Lempe! Med Lempe! Det fineste ved Lidenskab er Beherskelse. Uha naar saadan en Højttaler gaar paa højeste Gear for at sprænge Parkettets Trommehinder! det skærer mig i Sjælen; jeg kunde lade ham piske; han overheroder Herodes!

SKUESPILLEREN Vi skal nok passe paa, du.

HAMLET Jamen heller ikke for spag! Stol paa Jer selv, jeres Følelse, afpas Ordet efter Spillet og Spillet efter Ordet og det hele efter Livets eget Maal. Husk, Skuespilkunstens Sigte fra første Færd af, nu og i al Evighed var, er og bliver at holde, saa at sige, et Spejl op for Naturen, saa Dyden og Lasten og Slægten og Tiden ser deres Billeder: saadan er vi. Hvis der nu fuskes eller overdrives, kan det vel tage Kegler hos den uskønsomme; men den Kyndige forstemmes; og hans Dom opvejer nu alligevel Rød-Lygte af alle de andre. Man kan se Stjerner, til Jubelhyl af Parterret, skabe sig, saa man skulde tro, de lagde an paa at spille Aber og ikke Mennesker.

SKUESPILLEREN Det tror jeg nok er afskaffet saa nogenlunde hos os.

HAMLET Afskaf det helt. Og pas paa, at Komikerne ikke siger mere, end der staar i deres Rolle. De vil

gerne mave sig ud over, hvad der er nødvendigt for Stykkets Gang, og bliver derved kedelige, ligegyldigt hvor morsomme de saa end er. Tak! Saa var der ikke mere denne Gang. Tag nu kun Opstilling. — Horatio! Horatio! Hør engang!

HORATIO Her, Hamlet.

HAMLET Horatio, saa sandt det maa være en stabil og ligevægtig Sjæl og ikke en Fløjte, Skæbnen spiller alle Slags Indfald paa, den Mand, der skal have sin Plads i Hjertet af mit Hjerte, saa sandt er du den Ven, jeg tør betro mig til.

HORATIO Tak, Hamlet, Tak!

HAMLET I Aften spiller vi et Stykke, der i meget minder om Situationen ved min Fars Død. Nu er det, jeg vil bede dig: Hjælp mig at holde Øje med min Farbror. Forstaar du mig?

HORATIO Jeg skal nitte mine Øjne til hans Ansigt, og vil han stjæle et Øjekast fra os, skal jeg gribe det og holde det fast.

HAMLET Tak, Kammerat. — Der kommer de til Skuespillet. Saa tosser jeg igen. Find dig en god Plads.

CLAUDIUS ind med Frue, Polonius med Datter, Rosenkrans og Petersen. Naa, er du der, Hamlet! Hvordan lever du?

HAMLET Oh saa fedt! Af Kamæleonkost. Spiser Luft spækket med Løfter. Skidt Kapunfoder.

CLAUDIUS Hvad er det for et Svar? Skal det slaa til mig?

HAMLET Slet ikke slaa. Nej, jeg slaar ikke. Hr. Polonius, Hr. Polonius, har De ikke ogsaa optraadt i Studenterforeningen engang?

POLONIUS Da gjaldt jeg for en stor Skuespiller.

HAMLET Som hvad?

POLONIUS Jeg spillede Julius Cæsar. Blev dræbt af Brutus. Paa Kapitol.

HAMLET Brutalt af Brutus, en Kapitalbrøler at gøre saadan en Kapitalist kaput paa Kapitol.

OFELIA Men Hamlet, er du nu i saadan Humør?

FRU GERTRUD Kom her, min kære Søn! sid hos mig!

HAMLET Tak, min kære Mor. Men her er en stærkere Magnet.

POLONIUS Ej! ser man det! se se!

OFELIA Hamlet? vil du sidde hos mig, Hamlet?

HAMLET For sjov. Der er ingen større Spasmager i Danmark end jeg. Hvad andet skulde man ogsaa tage sig til? Se bare, hvor muntert min Mor snakker, skønt min Far døde i Forgaars.

OFELIA I Forgaars? Det er da Maaneder siden.

HAMLET Saa længe? Og her render jeg med Sørgebind endnu! Død for Maaneder siden og ikke helt glemt endnu! saa er der Haab om, at en stor Mands Minde kan overleve hans Død et Aars Tid eller to, især hvis han stifter et Legat.

PROLOGUS frem.

For os og for vort Sørgespil
om Overbærenhed vi vil
anraabe Jer! hør taalsom til!

OFELIA Sikke en dejlig kort Prolog!

HAMLET Ja, saa kort som Kvindeelskov.

KONGEN *træder frem med sin Dronning ved Haanden.*

Mens her fra Borgens Tind, fra Lykkens Tinde
i Daab af Maanestraalerislevældet
jeg over Riget ser, foroverhældet,
og du er hos mig, Hustru, Elskerinde,

skælver mit Hjerte under Livets Fylde,
hvis Lykkes Byrde du det gav at bære.
Til alt, hvad du har skænket mig, du kære,
skænk ogg mig Lov til dig engang at hylde,

hylde dig for, hvor helt dig selv du gav mig,
hvert Tankens Lys, hver Blodets kaade Lue,
hvert Solglimt under Brynets Uvejrsbue,
du kom med Livet, da jeg bad: »Begrav mig«.

Mor til mit Barn, Husfrue i min Gaard,
Kampfælle, fuldtro Ven, sød Elskerinde,
Hustru og Hjertenskær! Elske dig, Kvinde,
vil Hjertet, selv naar det ej længer slaar.

DRONNINGEN Husbond og Herre til min Sjæl, mit Legem,
hvad gav jeg dig, som ikke var en Rigdom,
jeg gav mig selv; saa dybt i Hjerteroden
blev vi to eet, at naar engang det brister,
dit Hjerte, ved jeg brister ogsaa mit.

De staar tause og ser hinanden ind i Blikket. Saa gaar Dronningen langsomt. Kongen strækker sig paa Gulvet og falder i Søvn.

HAMLET Hvad synes Mor om Stykket?

FRU GERTRUD De bruger store Ord.

HAMLET Ikke større, end de mener dem. Ikke større end, at de holder dem. Nu skal vi se.

CLAUDIUS Du kender Indholdet. Der kommer vel ikke noget, der kan virke anstødeligt?

HAMLET Ikke det mindste. Ikke udover, hvad der ogsaa kan ske i Livet.

CLAUDIUS Hvad var det, det hed?

HAMLET Sjælefælden. Forklaring følger. Det foregaar i Wien. Fyrsten hedder Gonzago og hans Hustru Baptista. Han, der nu kommer listende, hedder Lucianus. Det er en Slægtning til Kongen. Begynd dog for Pokker, din Mordertamp! Hold op med at staa der og skære alle de fordømte Ansigter.

LUCIANUS Der sover han, saa sødt uskyldig, han,
der stjal mig Kvinden, stjal mig Riget fra
med sine »Evner«, mig, der var den ældste.
Min kære Bror, hvor er vel dine Evner,
naar Vædsken her er dryppet dig i Øret?
Oh, Gift er godt; stilfærdig, hemmelig
gør den sin Gerning. Se, nu er det *min* Tur.
Alt ta'r jeg fra dig, Krone, Hustru, Liv.
Og naar — — — —

OFELIA Ministeren har rejst sig.

HAMLET Hvad? forskrækket af et Skuespil?

FRU GERTRUD Hvad er der i Vejen, Claudius?

POLONIUS Stands Stykket! Stands det!

CLAUDIUS Her er ravmørkt omkring mig! Skaf Lys herud! Lys!

POLONIUS Lys! Lys! Raab paa Lys. — De ud.

HAMLET ene tilbage med Horatio. 10,000 Kr. — 10,000 Kr. tør jeg holde paa et Spøgelses Ord.

HORATIO Saa du ham? Saa du hans Ansigt — —

HAMLET Ansigt! En Padde har intet Ansigt. — Hys! De to der!

Hejda, Musik, Musik!
Holder Publikum ikke Tragedien ud,
ja, saa maa man si'e, det er tragisk, ved Gud.
Hollaho! Musik! Fløjten!

ROSENKRANS ind med Petersen. Hamlet, to Ord!

HAMLET En hel Historie, min gode!

ROSENKRANS Statsministeren har faaet et Ildebefindende.

HAMLET Af Drik?

ROSENKRANS Snak. Tag dig nu sammen! Spil ikke Idiot!

HAMLET Er det mig, der er Idiot? Ministeren har faaet et Ildebefindende, melder I. Sorterer det under mig? Doktor Madsen, Helsingør 397, værsarti, de Herrer!

PETERSEN Undskyld, Hamlet, men forstaar du ikke nok —

HAMLET Ja, undskyld, Hamlet, og undskyld, Hamlet. Jo, du er høflig, Petersen, du har gjort Komplimenter for din Mors Brystvorte, inden du pattede.

ROSENKRANS Hamlet, din Mor er ulykkelig. Hun har sendt os til dig — —

HAMLET Velkommen!

ROSENKRANS Ti nu stille! Hun venter dig straks.

HAMLET Saa vil jeg lystre, saa vil jeg min Salighed lystre, om hun saa 10 Gange var min Mor.

PETERSEN Hamlet, vi var Venner engang. Du sagde, at du var glad for mine Vers, og at du holdt af mig.

HAMLET Men lille Petersen, det gør jeg da stadig. Amager.

PETERSEN Kunde du saa ikke betro mig, hvad det er, der plager dit Sind?

ROSENKRANS Ja, du stænger Døren for din Frihed, Hamlet, hvis du fortier dine Bekymringer for dine Venner.

HAMLET Jeg savner Forfremmelse.

ROSENKRANS Men umuligt! Hvordan?

HAMLET Jeg skulde have været min Mors Husbond nu og Herrer her i Huset efter sidste Diktatormode. Hør, sikke I lister om mig til Vindsiden! Vil I drive mig i et Net? Sælger I Harer til Jagtforeningen? Prøv at spille paa Fløjten her.

ROSENKRANS Det kan jeg ikke.

HAMLET Herregud, prøv!

ROSENKRANS Jamen jeg kender ikke et eneste Greb.

HAMLET Ih, det er saa let som at stikke en Løgn. Tommelen her og de andre Fingre paa Klapperne her. Saa puster vi i den, hør! Den mest veltalende Musik. Det er altsaa Grebene.

ROSENKRANS Ja, hvad kan det hjælpe mig, naar jeg ikke kan Kunsten?

HAMLET Hahaha, og saa ussel en Ting vil I gøre mig til! I vil spille paa mig, naar I ikke kan Kunsten. I

vil rive Hjertet ud af min Hemmelighed, prøve hele Registret i mig fra dybeste Tone til højeste — og der er megen fin Musik i dette lille Instrument. Du glade Vanvid! tror I, jeg er lettere at spille paa end en Fløjte? Klemme paa mig kan I, men spille paa mig — nej. Polonius ind. Gud velsigne Deres Snue, min Herre!

POLONIUS Deres Mor vil gerne tale med Dem, og det straks.

HAMLET Igen en Sky for Maanen. Det er en Kamel, ikke sandt?

POLONIUS Jo, saa min Salighed, om den ikke ogsaa ligner en Kamel.

HAMLET Eller maaske snarere en Lækat.

POLONIUS Den har Ryg som en Lækat.

HAMLET Eller som en Hval.

POLONIUS Præcis som en Hval.

HAMLET Saa gaar vi! Op til min Fru Mor. Og snakker Revolverdrama med Damen. Næ næ, tys, ingen Buksevand her! Jeg sagde: *snakker* Revolver«, ikke »bruger«.

IV.

Slottet.

CLAUDIUS Hvad saa?

POLONIUS Han er paa Vej herop. Men han skal jo gøre Holdt paa hvert Trappetrin og kværne en Tale af sig — denne usalige Snakkesalighed! — Saa det kan tage Tid endnu.

CLAUDIUS Et af to maa vi gribe til. Enten overtale ham til en Sørejse med Rosenkrans og ham den anden — hvad hedder han nu?

POLONIUS Petersen.

CLAUDIUS Petersen, ja. Til Ægypten eller Japan eller hvor de vil. Eller ogsaa . . .

POLONIUS Eller ogsaa?

CLAUDIUS Ind i en Anstalt med ham med Magt. Denne Tilstand — — —

POLONIUS Lad hans Mor nu først faa snakket alvorligt med ham. Jeg kunde jo, hvis De synes det, gaa ud paa Altanen. Saa er der dog altid et Vidne, ikke?

Jeg mener: en Mor er jo ikke altid helt upartisk. *Jeg* derimod —

CLAUDIUS Ja, De er paa min Side. Tak, Hr. Polonius, Tak for al Deres Troskab imod vort Hus og mod min Person. Find De min Hustru og se at faa ordnet alt, som De selv finder det bedst.

POLONIUS Det skal jeg. Stol bare paa mig. Ud.

CLAUDIUS ene. Hvor vil han hen med mig? Hvad er det, han beskylder mig for? Jeg har ikke myrdet dig, Bror. Hvad kunde jeg gøre for, at du ikke kunde taale de Kampmetoder, der bruges i den Krig, du selv havde vovet dig ind i? Jeg har ikke myrdet din Far, Dreng, hører du det, Hamlet! Og hører du det, du syge Stemme, der hvisker Dag og Nat i mit Bryst, jeg siger dig, jeg har ingen myrdet. Lad mig saa i Fred. Ellers ender det med, jeg gør, hvad I beskylder mig for jeg *har* gjort, myrder dig, Dreng, myrder dig, Stemme i Brystet. Gav jeg dig Gift, Bror? Du gav ogsaa mig Gift, stod og bredte dig i den Lykke, du ikke havde mer Ret til end jeg? Ja ja, saa tilstaar jeg da, saa tilstaar jeg, at jeg myrdede ham, saa tager jeg Ansvaret paa mig for hans Død. Maa jeg saa faa Fred? Min Gud, min Gud! »Bed!« siger Præsterne; men hvordan kan jeg bede? Selv om jeg trænger til det og vil det, naar denne Skyldfølelse er stærkere end baade Trang og Vilje — og lammer mig? »Naade!« siger Præsterne — og om saa »Broderblodet« drev ned over mine Fingre, maatte Guds Naades Himmel vel have Regn nok

til at skylle Haanden ren? Hvortil Medicin undtagen just imod Sygdom? Og hvortil Naade uden netop over for Synd? Og hvad er Bøn til, hvis ikke disse to Ting: at forebygge Fald og at skænke den Faldne Tilgivelse. Nuvel! saa ser jeg opad! Saa beder jeg — ja, om hvad, hvordan? Jeg kan jo ikke sige: forlad mig min Synd, saa længe jeg stadig nyder Syndens Frugter: min Stilling i Landet, mit Ægteskab. I denne Svindelverden kan man købe sig fri for Straf, tit endog med de Penge, man skulde straffes for. Men herinde her stiller Ens Gerninger sig op og vidner en midt i Synet. Hvad skal jeg da? Prøve, hvad Anger formaar? Men naar jeg nu ikke *kan* angre, ikke kan slippe de Goder, min Ugerning vandt mig. — — Min arme Sjæl, som hildes mer og mer, jo længer du kæmper for at fri dig. Er der ingen, der vil hjælpe dig med at bede? Intet Menneske her? Ingen Engel hist? Er I til, I himmelske Væsner, saa hjælp mig, jeg vil prøve at bøje de stive Knæ og samle de flakkende Tanker. Maaske kan alting endnu ende godt.

HAMLET — kommer ind, farer sammen, vil gaa, standser, lister sig nærmere, ser sig lurende om, et Slobrokbælte er pludselig i hans Haand, bliver til en Løkke der, som han løfter over den bedendes Hoved; saa staar han tvivlraadig, slipper den, sniger sig ud.

CLAUDIUS — Ord kan jeg puste opad, Ord, der kun er Lyde, de naar aldrig nogen Himmel. Ud.

POLONIUS — Der er ikke andet for, kære Frue, De maa forsøge en ny Metode; giv ham af Grovfilen, sig

ham, hans Abekattestreger taales ikke mere, Ministeren er hvidglødende af Harme, og De kan ikke i det lange Løb være Kakkelovnsskærm for Deres Hr. Søn.

HAMLET raaber udenfor: Mor! Mor!

POLONIUS Hys, der er han. Saa lister jeg ud paa Altanen. Ud.

HAMLET Mor, hvad vil du mig saa?

FRU GERTRUD Hamlet, du har saaret din Far groft.

HAMLET Mor, du har saaret min Far groft.

FRU GERTRUD Du glemmer vist, hvem jeg er.

HAMLET Glemme, at du er din Svogers Kone, at du er — føjda! min Mor.

FRU GERTRUD Saa maa jeg hellere lade andre tale til dig.

HAMLET Ikke endnu. Du bliver her.

FRU GERTRUD Hvad er der? hvad vil du mig?

HAMLET Vise dig Billeder, sæt dig, mit Barn, se her! Kender du disse Træk? denne brusende Manke, denne stejle Pande, dette muntre og myndige Blik? Ham *var* du gift med. Og se saa Billedet her. Ham *er* du gift med. Fra Fjældets frie Græsgang er du steget ned til denne mæskede Sump.

FRU GERTRUD Vil du tie! Fordi min Mands Blod stivner i hans Aarer, bliver mit vel ved at rulle i mine. Trænger ikke bestandig min Mund til Føde, fordi hans kan nøjes med Muld?

HAMLET Hvad kalder du Føde? Er det Overgramsning af

ham, du lukkede ind i din Seng, mens den endnu var varm af din døde Mand? Ved du, hvem han er? ikke blot en Undermaaler, en Nar, en Usling. En Morder er han . . .

FRU GERTRUD Forbarmende Gud, hvad er det, du —? Aah, du er gal, du er gal.

HAMLET Din Mands Morder var det, du laa og klistred dig ind til i den Svinesti der, denne dunstende Rede af Sved og Brunst, mens Far i sine Ligpjalter — — Hvad ser jeg der? hvad vil du mig, hellige Billede? stiger du op for at skænde paa din lamme Søn, der ødsler Tid og Lidenskab bort paa Ord og forsømmer Daaden, du bød mig? Tilgiv mig, var jeg for haard ved Mor?

FRU GERTRUD Hvorfor spiler du Øjnene op? hvorfor taler du med Luften? Hvad stirrer du paa?

HAMLET Paa ham. Paa ham. Hvor bleg han ser ud, saa kummerfuld, at Stene maa røres ved det. — Se ikke paa mig, du kære, lammet af Medynk gør mig dit Blik, saa min Daad bliver til Graad i Stedet for Blod.

FRU GERTRUD Her er jo slet intet. Hvad taler du til?

HAMLET Saa se da der! nu svæver det hen imod os.

FRU GERTRUD Aa! du gør ogsaa mig afsindig.

HAMLET Skrig ikke.

FRU GERTRUD Ogsaa mig afsindig.

HAMLET Stille dog!

FRU GERTRUD Hvad vil du mig? myrde mig? Hjælp!

POLONIUS udefra. Hjælp! Hjælp!

HAMLET Hvem piber bag Døren? En Rotte, en Rotte. Det gælder en Daler, den dør — River Døren op, ud.

POLONIUS Han dræber mig. Hjælp! jeg styrter.

FRU GERTRUD i Døren. Hvor er han — du har da ikke — Polonius! Polonius!

HAMLET Var det — var det da ikke Stjæleren? Hæleren blot!

FRU GERTRUD Hvad har du gjort — livløs — dernede — i Lygteskæret — Hvad har du gjort?

HAMLET Døde han *virkelig? rigtig* død? Saadan rigtig i Virkeligheden?

V.

Slottet.

CLAUDIUS — Gertrud, maa jeg spørge dig endnu engang, nu jeg kommer lige fra den gamle Hædersmands friske Grav: hvordan skete det?

FRU GERTRUD — Det har jeg fortalt dig 20 Gange. Hamlet og jeg stod og talte sammen, da vi pludselig hørte et Raab fra Altanen. Vi løb begge ud.

CLAUDIUS — Jamen Hamlet først?

FRU GERTRUD — Vi løb begge ud. Da var den gamle Mand borte, vi saa ham i Lygteskæret ubevægelig nede i Gruset.

CLAUDIUS — Altsaa Overbalance i et Svimmelhedsanfald.

FRU GERTRUD — Det tænker jeg mig. Hvad ved jeg?

CLAUDIUS — Hvad du ved, ved jeg ikke, men jeg ved, hvad du tror. Du tror, jeg er aandssvag. — Det er afgjort: i Dag skal han bort.

FRU GERTRUD — Claudius!

CLAUDIUS — Vil du have flere Mord, før du er overbevist?

FRU GERTRUD — Tys, tys!

CLAUDIUS Skal ogsaa jeg udsættes for et Svimmelhedsanfald en Aftenstund og have Overbalance? I Dag skal han indlægges. Hvad vi vil, skal vi gøre, imens vi vil det, inden dette »vil« kommer ud for alle de mange Tunger og Hænder og Tilfælde, der kan forandre det. — Der har vi ham. Jeg siger ham det nu. Gertrud, skaan dig selv for at høre.

FRU GERTRUD Ja, ja, jeg gaar. Nej, jeg bliver. Nej, jeg kan ikke. Ud.

CLAUDIUS Naa, Hamlet! Saa fik vi Hr. Polonius begravet.

HAMLET ind med Petersen og Rosenkrans. Han er velkommen til Aftensmaaltidet.

CLAUDIUS Hvor?

HAMLET Ikke hvor han spiser, men hvor han spises. Han er i Ormenes Snapsting nu. Saadan en Orm holder Taffel ligesom en Rigsdagsbaron. Alle Skabninger feder vi for at fede os selv — til Madikerne. En fed Minister, en mager Lirekassemand — to Retter til samme Bord. Saadan falder det ud.

CLAUDIUS Hm hm hm.

HAMLET Du kan spise af en Fisk, som har fortæret en Orm, der har ædt af en Helgen.

CLAUDIUS Hvor vil du saa hen med det?

HAMLET Intetsteds. Bare vise dig, hvordan selv en Helgen kan avancere igennem dine Indvolde.

CLAUDIUS Det var Polonius, jeg talte om.

HAMLET Han er i Himlen nu. Tror du det ikke, saa send

en hen at se ad. Kan han ikke finde ham, saa søg du ham selv paa det andet Sted. Forresten du kan bare lugte dig frem — — —

CLAUDIUS Min kære Hamlet, vi har besluttet, din Mor og jeg, for dit Helbreds Skyld, at du underkastes en Kur. Jeg har talt med Professor Voltemand, og han er parat til at modtage dig i Eftermiddag paa sin Klinik.

HAMLET Voltemand?

CLAUDIUS Ja, det er ikke paa Afdelingen i København, det er hans private Klinik.

HAMLET Hoho! Saa Farvel, kære Mor.

CLAUDIUS »Far«, mener du vel, din kærlige Far, Hamlet.

HAMLET »Mor«, sagde jeg. Far & Mor lig Mand og Hustru. Mand & Hustru lig eet Kød. Ergo: Farvel, kære Mor. Se, jeg har altid Ret. — Hejsa, da! Kom! af Sted til de Gale. Ud.

CLAUDIUS Aah! Rosenkrans!

PETERSEN Ministeren kan være ganske rolig. Vi viger ikke fra ham, før han er vel af Sted.

CLAUDIUS Tak! Tusind Tak. De to ud.

FORTINBRAS ind Hr. Statsminister!

CLAUDIUS Hvem der? Hvad der? Hr. Fortinbras, De her?

FORTINBRAS Hr. Statsminister, i Morgen begynder jeg at samle Folk fra hele Jylland til Marchen mod København. De har forbudt os at bære Uniformer. Vi trodser Forbudet. De har forbudt os at føre Vaaben. Vi fører Vaaben. Hvad vil De gøre?

CLAUDIUS Hvad jeg vil gøre? Det ved jeg ikke. Det skal jeg sige Dem: jeg vil indkalde Rigsdagen øjeblikkelig, jeg vil sporenstrengs nedsætte en Kommission.

FORTINBRAS Hr. Statsminister, det er os uden Interesse, hvad De vil gøre. De kan kun eet, vi modtager: demissionere.

CLAUDIUS Det vil jeg ikke.

FORTINBRAS Send Tropper imod os, hvis De tør. I Løbet af Ugen naar vi til Sjælland.

CLAUDIUS Vil De *gaa* over Vandet?

FORTINBRAS Jeg har flere Baade, end jeg behøver. Vi gaar i Land, hvor det passer os. Paa Søndag staar jeg paa Kristiansborg, og De er paa Flugt ud af Landet.

CLAUDIUS De truer Regeringen. Jeg arresterer Dem.

FORTINBRAS Gør det da. Ring. — De tøver. Undskyld, jeg ikke har Tid til at vente. Paa Gensyn. Ud.

CLAUDIUS I Løbet af Ugen — paa Søndag — hvad gør jeg? er Hæren med ham? Rigsdagen maa — Hr. Polonius maa — ak Gud, Hr. Polonius! — — — Gertrud! Gertrud! Ud.

HAMLET skynder sig ind. Saadan kan han, den friske djærve Knøs! og jeg staar her og hører det skrige til mig fra min Fars Grav og min Mors Skændsel: til Gerning, op til Gerning! og Sjælen skimler i mig: hvad tør jeg, hvad tør jeg, hvad Udfald? denne Overvejen, der bestaar af een Del Visdom og tre

Dele Fejghed, mens Fortinbras — — men nej, fra nu af skal Verden se mig som en anden. Røde og blodige skal mine Tanker slaa.

PETERSEN ind. Bilen venter, Hamlet.

HAMLET Væk.

ROSENKRANS Grib ham, stands ham!

HAMLET Hvad bilder I Jer ind? Maaske mit Hjerte har tabt sin Ære som min Pande sin Forstand. Men mine Hænder har deres Jiu Jitsu endnu. Holder sig dem fra Livet med rappe Stød, indtil han pludselig spænder Ben for den ene og slaar den anden i Gulvet. Springer bort, de op og efter ham. Løb mig ind, om I kan!

OFELIA ind med Fru Gertrud. Jeg hørte hans Stemme, her maa han være. Jeg har jo Presenter til ham, smaa Blomster, der skal dufte hans Tanker glade, og smaa Sange, der skal klare hans Sind.

FRU GERTRUD Lille Ofelia, vil du ikke til Ro — i din Seng?

OFELIA
Og hvis I ser min Hjertenskær,
saa spørg ham, naar vi skal mødes.
Min Kind er svanger med Smilehuller,
de vilde saa gerne fødes.

FRU GERTRUD Hold inde med den Syngen, Barn.

OFELIA
Klappe, klappe den friske Græstørv,
for den skal være en Pude.
Hvor er det Synd for mit lille Barn,
at det skal ligge derude.

CLAUDIUS ind. Gertrud, aah, kan du finde et —

FRU GERTRUD Tys, ser du ikke?

CLAUDIUS Hvordan gaar det den smaa Frk. Ofelia?

OFELIA Gud velsigne Dem, rigtig godt. Man siger jo, Uglen var en Bagerdatter. Gode Gud, vi ved, hvad vi er, men ikke, hvad vi kan blive. Velbekomme!

CLAUDIUS De skal ikke tænke saa meget paa Deres Far, lille Pige. Nu skal De se, Deres Bror har faaet mit Telegram, og kommer sikkert en af de nærmeste Dage. Saa —

OFELIA Hvis nogen spørger, saa skal De bare sige:
Jeg vilde kysse hans gamle Hænder,
der var mig gode saa mange Gange,
da var de blevet helt underlige
og gjorde mig fremmed og bange.

CLAUDIUS Hør nu paa mig, Ofelia.

OFELIA Min Haand, der var varm som en god August,
vilde klappe hans stakkels Decemberskæg,
da saa jeg i Lagnet en Plet af Rust.
Aa, gem ham nu kun bag den sorte Væg.

Godnat, yndige Dame, Godnat, mægtige Herre, Godnat, I levende langt borte og I døde, der er her. Maa jeg bare have Lov til først at dele disse Smaablomster ud. Tusindfryd og Kærminder har jeg ikke. De er visnet for mig. Men Stemorsblomster til Dem og gul Akkeleje til Dem. Rosmarin til dig, Laertes, og du, Far, skal have Aspeløv — og lidt Salighedsurt til at bære om Søndagen er til mig selv. Men du, lille Hamlet, skal have hele Resten, Blomster af alle Slags. Han var rigtig

pæn i sin Kiste, den gamle Mand. Blot ikke det Saar havde været! Men trods det Hul i Hovedet kan Gud vel nok trøste hans Sjæl, trøste alle rare arme Sjæle i Himmerig. Amen. Ud.

CLAUDIUS — Ja, Gertrud, Gertrud, Retterne kommer ind en for en, men Sorgerne kompagnivis. Fortinbras truer med Revolution, og —

LAERTES — ind. Hvad er det, jeg hører? Far jordet i Dag? Jeg har været bortrejst fra Paris med et Filmsselskab i en Uge, kom tilbage i Gaar, fik saa Telegrammet, tog straks med Flyveren hjem. Hvad er der sket? hvor er min Søster? De siger, Hamlet er Skyld i Fars Død og har drevet Søster i Vanvid.

CLAUDIUS — Laertes, behersk Dem, hør os roligt.

LAERTES — Er Hamlet bag Laas og Slaa?

CLAUDIUS — Han er indlagt paa et —

LAERTES — Indlagt? Nej Tak. Jeg kender nok den Trafik, at naar en, der har Raad til det, laver noget, gør man ham bare lidt til en Side. Den gaar ikke her. Han skal ikke med sin Maskerade svindle sig uansvarlig. Der er en Del raaddent i Danmark efterhaanden. Maaske, naar Kirurgerne betænker sig for længe, en Amatør skal vove et Forsøg.

CLAUDIUS — Gertrud, jeg skal tale ham til Rette. Du maa se efter — efter den, der gik. Fru Gertrud ud. Min kære, unge Ven, jeg giver Dem mit Ord paa, at alt, hvad der staar i min Magt, bliver gjort, for at denne Sag kan fuldtud opklares.

LAERTES Jeg forlanger Slyngelen slæbt for Retten, og kan Retten ikke naa ham, saa skal jeg selv.

CLAUDIUS Jeg er enig med Dem. Vi trænger til en Lov om, at alle Individer af saa tung arvelig Belastning som denne min Brorsøn humant skulde slettes ud.

LAERTES Hvad nytter det mig —

CLAUDIUS I Virkeligheden er den Slags en Fare for sig selv, for andre, for det hele Samfund. Se her, jeg har maattet købe mig en saadan, fordi jeg gaar her, i mit eget Hjem, og aldrig ved mig sikker for, hvad han kan finde paa. Nu tænkte jeg som saa: vil Lægerne ikke erklære ham for farlig, har vi ham her igen. Tag den, Laertes, jeg har en anden, tag den, gem den, De kan faa Brug for den, i Selvforsvar.

LAERTES Vil De, at —

CLAUDIUS Jeg vil, han ikke skal gøre flere Ulykker. Og jeg giver Dem mit Æresord paa, at hvis De i Nødværge overfor ham skulde komme til — hys, gem den, der kommer Folk.

ANDEN TJENER ind. Hr. Minister, der er sket noget frygteligt.

CLAUDIUS Hvad nu igen?

TJENEREN Hr. Hamlet er flygtet i sin Bil, hjulpet af Horatio. Og da hans to Venner sætter efter ham, skrider deres Bil i et Sving — —

CLAUDIUS Og saa?

TJENEREN Der er ringet hertil fra Hospitalet, hvortil de begge er bragt — uden Haab.

CLAUDIUS Men Hamlet?

TJENEREN Om Hr. Hamlet vides intet, Hr. Minister.

CLAUDIUS Om ham vides intet. Tak. Tjeneren ud.

FRU GERTRUD er kommen ind. Jeg kom for sent.

CLAUDIUS For sent! til hvad?

FRU GERTRUD Hun var — hun var løbet ned til Bækken.

LAERTES Hvem? Ofelia?

FRU GERTRUD Hun gled paa en Sten og faldt midt ude i Strømmen.

CLAUDIUS Er hun død? Er min Søster derude? død?

FRU GERTRUD svarer ikke.

LAERTES Hr. Minister, jeg takker for Gaven. Min Søster! min lille Ofelia! Ud.

CLAUDIUS Gertrud!

FRU GERTRUD Claudius!

CLAUDIUS løfter sin Haand mod hende, men lader den atter synke. Holder vi stadig af hinanden, Gertrud?

FRU GERTRUD Jeg ved det ikke.

CLAUDIUS Jeg heller ikke. Jeg ved ingenting mer.

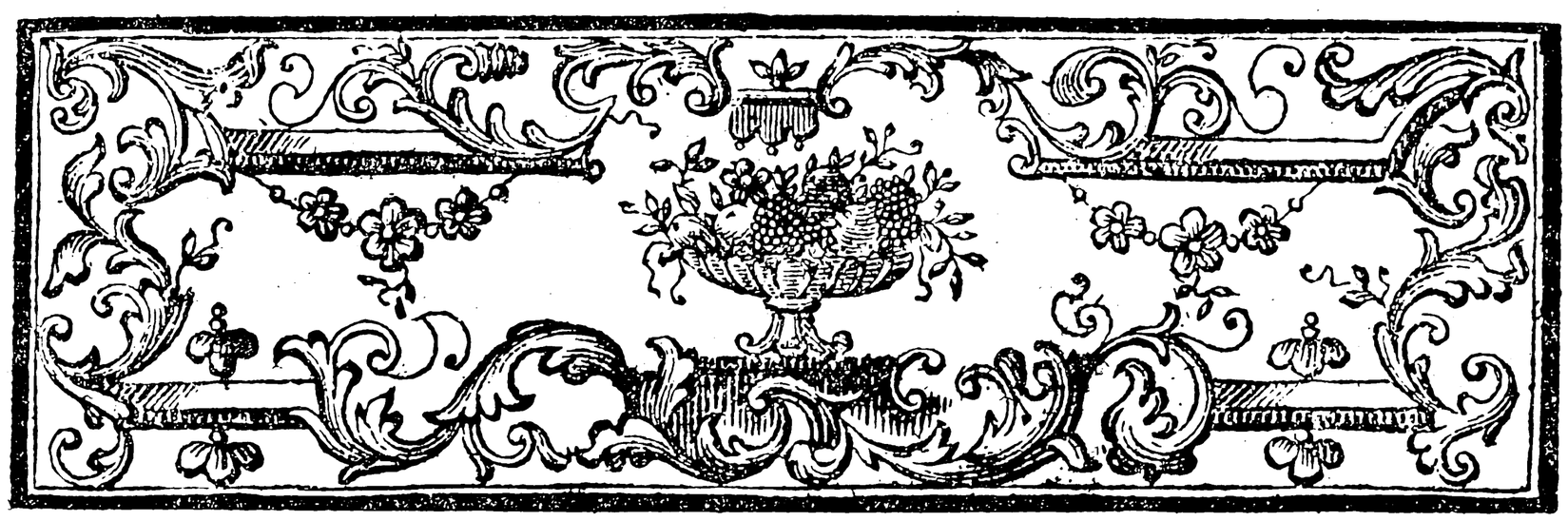

VI.

En Kirkegaard.

FØRSTE GRAVER Se, ham Fortinbras —

ANDEN GRAVER Ja, han er god.

FØRSTE Visstsaa, han er morderlig ikke saa god. De siger, at han ligger i Aarhus med 40.000 Mand. Men Statsministeren har forbudt dem at komme paa Sjællands Grund, for saa bliver de skudt af Soldaterne.

ANDEN Skudt! Vorherre hjælpe os! Skyde paa levende Mennesker!

FØRSTE Jo, men ved du, hvad Generalen svarede Ministeren: »Jeg kan sagtens faa mine Folk til at skyde, naar de ser Fortinbras, men det bliver Æressalut.« Men saadan en som dig ved vel ikke engang hvad Æressalut er?

ANDEN Det er vel saadan noget ligesom blind Alarm.

FØRSTE Der er ogsaa nogen, der siger, at Fortinbras er kommen hertil med sine Marsaller og bor hemmeligt rundt om paa Gaardene og vil gaa til Kø-

benhavn med bare et Tusind Mand; og det kunde han sgu ogsaa godt gøre, for alle Københavnere de render med et løst Hurra i Halsen og venter paa ham. Men jeg siger, de skulde Faneme have et Skud løst Krudt i Stjerten, alle de her Vindmagere. Hvad sidder du nu og falder i Dybsindighed over?

ANDEN — Jeg tænker paa Vedkommende, som vi er ved at rede Seng til her. I min Bedstefars Dage maatte saadan nogen ikke komme i viet Jord.

FØRSTE — Hvordan nogen?

ANDEN — Ja, altsaa saadan nogen, som var faldet i Vandet uden Guds Hjælp.

FØRSTE — Christian! Christian! du kan ikke skælne! det har altid været Svagheden ved dig. Se nu her! her ligger Vandet; godt! her staar Personen; godt! Hvis Personen gaar hen til Vandet, saa er den gal og sørgelig; men hvis Vandet gaar hen til Personen, saa er den bare sørgelig. For Resten gjaldt den Regel jo bare for Fattigfolk; og hvorfor Fandingen skulde de Store have Forrettigheder frem for deres Medkristne til at drukne og hænge sig? Naa, hit med Spaden! Kan du saa fortælle mig: hvem bygger mere holdbart end Murer, Tømrer og Skibsbygger?

ANDEN — Det gør dem, der bygger Krematorier; for saadan en Bygning overlever 1000 af sine Beboere.

FØRSTE — Det var Grovheder! kunde du opfinde den? Jamen, det var ikke rigtigt; for det var ikke saadan,

jeg kender den altsaa. Nej, det gør — hvem tror du? gæt engang til.

ANDEN — Hvem der bygger varigere end Murer, Tømrer og Skibsbygger?

FØRSTE — Ja, kan du greje den, skal du faa Fyraften. Vi er jo næsten færdige alligevel.

ANDEN — Kna'me, nu ved jeg det.

FØRSTE — Lad høre!

ANDEN — Pokker i det! jeg ved det ikke.

FØRSTE — Du skal smænd ikke klø dig mere i Hovedet for den Sags Skyld; for dit dorske Æsel af en Hjerne sætter ikke Farten op, fordi du klør den. Men næste Gang nogen spørge dig, skal du bare svare som et Søm: »Det gør Graveren, for de Huse han bygger, varer til Dommedag«. Og nu var det jo, du vilde spæne efter den Stjerneøl til os. Anden Graver ud.

HAMLET — ind med Horatio. At dette franske Filmsselskab vælger en Fyr som Laertes til sit Manuskript. Hvad faar han ud af det Emne? Ingenting. Ser du ikke, hvilket Stof der ligger der! Vi maa tilbage til Slottet, Horatio, kun der har jeg Ro til at arbejde med det, selv sætte i Scene, konkurrere Laertes sønder og sammen, sætte en Storfilm op, der skal gøre dansk Kunst berømt fra Valby til Tokio.

GRAVEREN — Dengang man var ung og elskovsfuld, se, da var man med i Legen.

Tiden den gik o saa let, o saa let,
der var aldrig noget i Vejen.

HAMLET Har den Karl ingen Følelse? staar og synger, mens han kaster en Grav?

HORATIO Vanen.

HAMLET Sandt nok. Finest føler den Haand, der arbejder mindst.

GRAVEREN Men Alderdommen kom listende
og fik mig i sine Kløer
og førte mig til et fremmed Land;
da var jeg ej den som før.

Smider et Dødninghoved op.

HAMLET Se der! Det Dødningehoved havde ogsaa engang en Tunge og kunde synge. Maaske har det været en Politiker, der kunde overliste Vorherre selv og nu overlistes af Æslet der.

HORATIO Maaske.

HAMLET Eller af en Excellence Dit, der roste Excellence Dats Malerier for at faa sin Søn ansat i hans Ministerium. Men nu tilhører det Hds. Excellence Fru Orm. Hvilken Tingenes Omvæltning her! Saa lidt har det altsaa kostet at opfostre disse Knogler, at man nu spiller Kegler med dem! det værker i mine at tænke paa det.

GRAVEREN Et Spadestik! et Par Spadestik!
Et Par Fjæle og lidt Lin
og saa et Hul i sorten Jord,
den Rigdom den bli'r min.

HAMLET Eller maaske det er Hovedet af en skrap Jurist, der, nu sælsomt medgørlig, finder sig i at faa paa Skallen med en snavset Skovl af denne grove Tamp uden at true ham med Stævning for Vold mod sagesløs Person. Kanske har han været Gaardslagter og slaaet om sig med Skøder og dobbelte Sikkerheder? Hvad hjælper hans Skøder ham nu i Jordens Skød? Hans Sikkerhed kan ikke sikre hans Hjerneskal mod at fyldes af Finsand. Papirerne paa alle hans Gaarde kan knap nok rummes i den Skuffe, der rummer Ejeren selv. — Hvis er den Grav, min gode Mand?

GRAVEREN Og saa et Hul i sorten Jord
den Rigdom den bli'r min.

HAMLET Hvem er den Mand, De kaster den Grav til?

GRAVEREN Det er ingen Mand.

HAMLET Hvem er den Kvinde da?

GRAVEREN Det er ingen Kvinde heller.

HAMLET Hvem skal begraves der?

GRAVEREN En død.

HAMLET Sikke en Ordkløver! En yndig Frugt af Demokratiet: vi snakker alle hinanden ind i Ansigtet, saa vi maa sluge hinandens Spyt. Hvorlænge har De været Graver her?

GRAVEREN Kuns en Maaned i anden Omgang. Men for mange Aar siden i mange Aar. Jeg blev ansat her ved Godsets Kirke første Gang, det Aar den unge Herre blev valgt ind i Folketinget første Gang.

HAMLET Og hvor længe er det siden?

GRAVEREN De maa jo være en ren Udlænding! Det var det Aar, da Hamlet blev født, ham, der nu er skør og skal sendes over til den Anstalt i Jylland.

HAMLET Skal han til Jylland?

GRAVEREN For at faa sin Forstand igen. Og faar han den ikke, gør det ikke saa meget derovre.

HAMLET Hvordan gik det til, han blev — skør?

GRAVEREN Det gik vist til paa en grumme forunderlig Maade, nemlig ved at han mistede sin Forstand.

HAMLET Jamen kender De Grunden?

GRAVEREN Ih ja. Her paa Sjællands Grund.

HAMLET Aah naa. — Hvorlænge kan et Menneske ligge i Jorden, inden det er smuldret?

GRAVEREN Tja, hvis han er raadden, inden han dør — dem har vi jo nutildags nogle Stykker af, ved De, de er døde af dette her, De ved nok — de kan knap holde, til vi faar dem kulet ned. Ellers kan man vare en 7—8 Aar. En Garver tager sine 9 Aar.

HAMLET Hvorfor han mer end andre Folk?

GRAVEREN Æv, han er jo barket af sin Haandtering, saa Huden holder Vandet ude, og dette Vand det er noget Fandens noget mod de Skrog til Lig. Hovsa, der kom jeg Nabograven for nær. Det Hovede her — det har kun ligget i Jorden i — lad mig nu se — —

HAMLET Hvem har det tilhørt?

GRAVEREN En bandsat tosset Kammerat, gid Fanden havde ham! han hældte engang en hel Flaske Aalborg over mit Hoved — udenpaa altsaa; det var sgu Synd. Denne Skal, denne samme Skal den har tilhørt Yorik, ham, Sekretæren, som de brugte til at faa Gæsterne til at grine.

HAMLET Yorik!! aah, er det Yoriks! lad mig se den, Horatio! Yorik, uudtømmelig i Vid, overdaadig i Paahit. De hundrede Gange har jeg redet paa hans Ryg. Og nu! det kvalmer mig; der hang de Læber, jeg har kysset! hvor er nu jeres Smil, jeres Skæmt, jeres Viser, jeres Lyn af Indfald, der fik Taflet til at tordne af Latter? Har I ikke blot en lille Spøg til at gøre jer morsomme med over jert eget Dødningegrin? Gaa op til min Mor og sig hende, at hun kan smøre Sminken tommetyk paa, hun slipper dog ikke for saadan et Ansigt til Slut. Giv hende det at le af! — Sig mig, Graver — hvad? er han gaaet? Og Kirkeklokken? hvad ringer den for?

HORATIO For den, der kommer.

HAMLET Et Ligtog? Til Side! kom, ind bag Sørgepilen. Men hvad? det er jo — er det ikke Laertes, vi lige har set i Avisen er i Paris og —

HORATIO Hyss! Jo, det er alle dem hjemmefra.

HAMLET Men hvorfor? hvem er død? hvordan? Kisten føres ned. Alle staar tavse ved Graven.

PRÆSTEN Jeg vilde gerne —

LAERTES Tak, Hr. Pastor. — Stilhed gør bedst.

PRÆSTEN Som De vil det. Du lille Blomsterknop, der saa uforstaaelig grusomt blev knækket af, just som du begyndte at aabne dig for at straale og dufte, slummer nu sødt en Vinter lang, til Vaar i et Under bringer os Solen igen, den, der ene kan vække Blomster, som sover i Jordens Skød.

FRU GERTRUD Jeg havde drømt, du skulde været min Hamlets Hustru, og at jeg skulde smykket din Brudeseng, ikke strøet din Grav.

HAMLET Horatio! Ofelia! Ofelia! min, *min* Ofelia!

LAERTES Søster, du var mig Blidhed og Foraar og Blu, alt det, som Mand kalder Kvinde.

HAMLET træder frem. Tilgiv mig, tilgiv mig!

FRU GERTRUD Aah, hvor har du været?

CLAUDIUS Her træffer vi dig, vi der i fem Døgn igennem ikke har kendt til Søvn, fordi . . .

HAMLET Laertes, tilgiv mig! Hvad har jeg ikke voldt dig! Men du ved jo, I alle ved, at noget har rystet min Hjerne. Betænk saa, at det, jeg har sagt og gjort, naar jeg har været fra mig selv, har jo ikke jeg, men mit Vanvid Ansvaret for. Men dette mit Vanvid er dog ogsaa *min* Fjende, saa ogsaa jeg er mellem dem, der har lidt Uret. Tilgiv den, der skød sin Pil henover Huset og traf sin Bror!

FRU GERTRUD Min kære Søn, at høre dig tale saadan! omsider, omsider at kunne aande igen!

CLAUDIUS Ja, kære Hamlet, det gør os alle godt. Giv ogsaa din kærlige Far Haanden, velkommen hjem til

os igen, ræk mig begge dine Hænder! saadan! Nu har jeg ham, hjælp mig, hold ham, bind ham!

HAMLET — Hvad nu? Naa saadan! ny Skurkestreger! Men stop nu! faar jeg din Strube fat — — —

CLAUDIUS — Hjælp mig! Laertes, brug dit Værn!

LAERTES — Se her! vend dig og se! Her har jeg Tak for dit Mord paa min Far og min Søster.

FRU GERTRUD — Skyd ikke, Laertes. Hun kaster sig imellem, da Skuddet gaar af. Jeg dør, jeg dør.

HAMLET — Laan mig den Peberbøsse. Brydes med Laertes. Et Skud gaar af. Det traf mig, men det levner mig dog Liv, saa længe at — — River Revolveren fra ham. Se, Farbror, se, nu skal du nyse.

CLAUDIUS — Jeg har jo ingenting gjort. Beskærm mig, dæk mig. Idet Skuddet gaar af, skubber han Laertes for sig.

LAERTES — falder. Det er Claudius's Vaaben — hans eget Raad.

HAMLET — Flygter du, skyder jeg. Spærrer nogen mig Vejen, skyder jeg.

CLAUDIUS — Hjælp!

HAMLET — Jeg hjælper dig, du — Morder! Skyder.

CLAUDIUS — Han har kun saaret mig, kun saaret — — Dør.

Hamlet falder i Horatios Arme.

LAERTES — Hamlet, Hamlet! vi har endnu et svagt Sekund før Natten. Lad os bytte Tilgivelse.

HAMLET — Ja, Laertes, som Venner vil vi følges den ukendte Vej.

LAERTES Tak, Hamlet. Dør.

HAMLET Jeg vilde gerne forklare — men Døden er en streng og punktlig Stævningsmand — lad det fare! Jeg er død, Horatio, du lever, og dem, der ikke forstaar, vil du forklare mig og min Sag —

HORATIO Helst gad jeg dø med dig.

HAMLET Nej, hold den Smerte ud at trække Vejret en Stund endnu, for at ikke min Skæbne skal staa ufortolket i Mørket efter mig — vær, Ven, mit Rygtes Smed. Hvad er det for et Brus og en Larm fra Himlen?

HORATIO En Flaade af Flyvemaskiner lander paa Engen hernedenfor. Mænd springer ud i Hundredtal. Det er Fortinbras.

HAMLET Jeg dør, Horatio. Men naaer at høre, at Folket vælger Fortinbras. Jeg ogsaa. Han skal sidde paa Fars Stol, den, som jeg aldrig havde duet til. Sig ham, at jeg i Døden giver ham min Stemme. Og sig ham, at det, der indtraf her, med Brodermord og Handlesvaghed og alt, var bare en Følge af . . . men bidrog til — — Resten er Tavshed. Dør.

HORATIO Nu standser et ædelt Hjerte sit Slag. Godnat, Ven Hamlet — Hvad vil de Trommer her?

FORTINBRAS ind. Vis mig det Syn!

HORATIO Hvad vil du, Fortinbras? Vil du se Gru og Sorg, saa se dig om her.

FORTINBRAS Hvad Skyld har jeg i den Bloddaad der?

HORATIO Ingen i dette. Saa snart du staar ved Maalet for din Færd, skal jeg fortælle alt — for hele Danmark skal jeg skildre og forklare disse Begivenheders skæbnebestemte Gang.

FORTINBRAS Nu da den gamle Tid har gjort op med sig selv, bliver det mig lettere, det Værk, jeg skylder mit Land. Og du min stakkels syge ædle Kammerat, Hamlet, Barn af dit Folk og din Tid, begraves som en Høvding skal du. Blæs mine Mænd.

ARASTRYK + RINGKØBING